

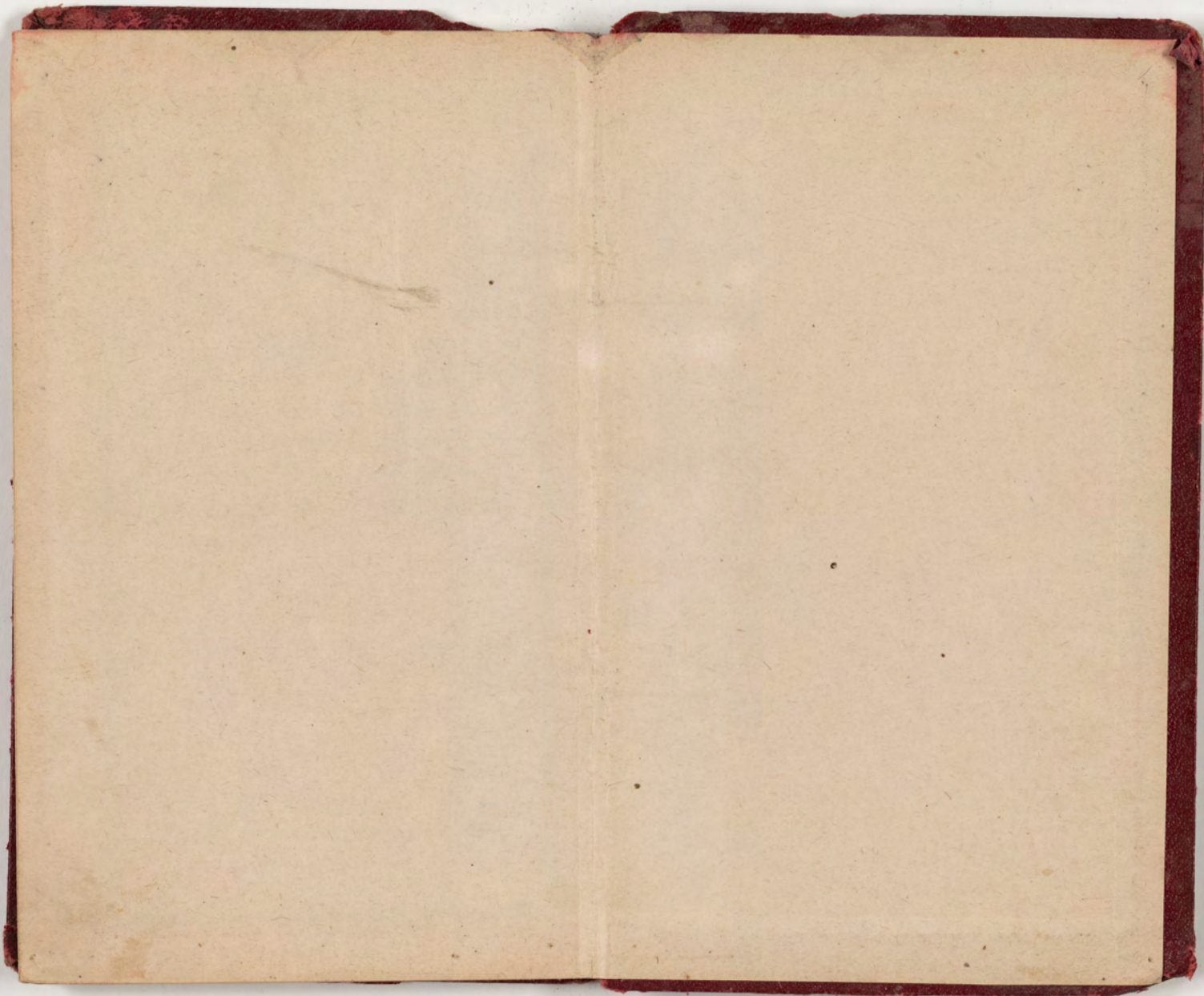
IJA # 381

סדר עלוי הנשמות

Seder `Ilui ha-Neshamot

Baghdad, 5695 (1934 or 1935)

עלוי הנשמות

סדר
עלוי הנשמות
כולל

פתיחת אליהו הנביא ז"ל . ואלפא ביתא
שבתהלים . ופרקי משניות ע"ס א"ב . ומאמרי
הוזהר הנקראים כשם עלוי . וגו' מסכורת
שסימנם א"מ'ת' היינו אבות . מדות . תמיד .
אשר נוהגים פה בגדאד ואנפיה לאומרם
לעלוי ולמנוחת הנשמות דאהפטרו מן
עלמא הדין עם דינים ומנהגים השייכים
לאבלים לכל היב"ח' גם להיאר צאויט :

הובא על ידי בהוצאותי אל בית הרפוס אני הקטן
יצחק יוסף היים אעבודי

כמנהג ק"ק בגדאד יע"א

שנת תרצ"ה לפ"ק

סיד שלמה בילפורטי וחברו הי"ו

מדפיסים ומוכרי ספרים

פה ליורנו יע"א

כתב האר"י ז"ק"ל שטוב לאדם ללמוד פתיחת אליהו
 בכניסתו לבית הכנסת קודם כל תפלה שהיא מסוגלת
 לעזור ולהועיל לפתוח הלב ביראת השם ולא יעבור
 מלאומרה וגם היא מסוגלת לכמה ענינים :
 וקודם יאמר זה

ויהי נועם יי אלהינו עלינו
 ומעשה ידינו כוננה עלינו
 ומעשה ידינו כוננהו :

פֶתַח אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב
 וְאָמַר רַבּוֹן עֲלֵמִין דְּאַנְתָּ
 הוּא חָד וְלֹא בְּחִשְׁבָּן אַנְתָּ הוּא
 עֲלָאָה עַל כָּל עֲלֵאִין סְתִימָא עַל
 כָּל סְתִימִין * לִית מְחִשְׁבָּה תְּפִיסָא
 בְּךָ כְּלָד * אַנְתָּ הוּא דְאַפְקֵת עֵשֶׁר
 תְּקוּנִין וְקָרִינִין לִוְן עֵשֶׁר סְפִירִין
 לְאַנְהָגָא בְּרוּזִין עֲלֵמִין סְתִימִין
 דְּלֹא אֲתַגְּלִין וְעֲלֵמִין דְּאֲתַגְּלִין
 וּבְהוֹן אֲתַכְּסִיאת מְבַנֵי נְשָׂא *
 וְאַנְתָּ הוּא דְקִנְשִׁיר לִוְן וּמִיַּחַד לִוְן *
 ובגין

וּבְגִין דְּאַנְתָּ מְדַגָּאוּ וּבְכַל מְאֵן
 דְּאַפְרִישׁ חַד מִן חֲבֵרִיה מְאֵלִין
 עֶשְׂרֵי אֶתְחַשֵּׁיב לִּיה כְּאֵלוּ אֶפְרִישׁ
 בְּךָ • וְהֵלִין עֶשְׂרֵי סַפְרֵן אֵינֻן
 אֲזִלִין בְּסַדְרֵן חַד אַרְיָד וְחַד קֶצֶר
 וְחַד בֵּינֻנִי • וְאַנְתָּ הוּא דְאַנְהִיג
 לוֹן • וְלִית מְאֵן דְאַנְהִיג לְךָ לֹא
 לְעֵיקָא וְלֹא דְתַתָּא וְלֹא מִכְּר
 סְטְרָא • לְבוּשֵׁין תְּקִינַת לוֹן דְּמַנְיָהוּ
 פְּרַחִין נִשְׁמַתִין לְבַנֵי נִשְׂאָ • וּבְמָא
 גּוּפִין תְּקִינַת לוֹן דְּאַתְקִרְיָאוּ גּוּפָא
 לְגַבֵי לְבוּשֵׁין דְּמִכְסֵין עַל־הוֹן
 וְאַתְקִרְיָאוּ בְּתַקּוּנָא דָא • חֶסֶד
 דְּרוּעָא יְמִינָא • גְבוּרָה דְּרוּעָא
 שְׂמְאַלָא • תְּפָאֶרֶת גּוּפָא • נְצַח
 וְהוּד תְּרִין שׁוּקִין • יְסוּד סִיּוּמָא
 דְּגּוּפָא אוֹת בְּרִית קוּדֶשׁ מְלָכוֹת
 פָּה תוֹרָה שְׁבַע־ל פָּה קְרִינֵן לִיה

מוֹחָא חֲבֵמָה אִיהוּ מְחַשְׁבָּה
 מְדַגָּאוּ בִּינָה לְבָא וּבָה הֶלֶב
 מִבִּין וְעַר אֵלִין תְּרִין כְּרֵיב
 הַנְּסַתְרוֹת לֵי אֱלֹהֵינוּ כְּתַר עֲלִיּוֹן
 אִיהוּ כְּתַר מְלָכוֹת וְעֲלִיָּה אֲתַמַּר
 מְגִיד מְרֵאשִׁית אֲחֵרִית וְאִיהוּ
 קְרַקְפָּתָא דְתַפְלִי מְדַגָּאוּ אִיהוּ
 יוֹד ה"א וְא"ו ה"א דְאִיהוּ אֲרַח
 אֲעִירוֹת • אִיהוּ שְׁקִיּוּ דְאֵילָנָא
 בְּדְרוּעֵי וְעַנְפוֹי כְּמִיָּה דְאֵשְׁקִי
 לְאֵילָנָא וְאַתְרַבֵי בְּהֵהוּא שְׁקִיּוּ
 רְבוּן עֲלִמִין אַנְתָּ הוּיָ עֶלְת
 הַעֲלוֹת וְסַבְתָּ הַסְבוֹת
 דְּאֵשְׁקִי לְאֵילָנָא בְּהֵהוּא נְבִיעֵי •
 וְהֵהוּא נְבִיעֵי אִיהוּ כְּנִשְׁמַתָּא
 לְגּוּפָא דְאִיהוּ חַיִּים לְגּוּפָא וּבְךָ
 לִית דְּמִיּוֹן וְלִית דְּיוֹקְנָא מִכְּרָמָה
 דְּדַגָּאוּ וְלִכְרָ • וּבְרֵאֶתֶת שְׂמִיָּה

וְאַרְעָא וְאַפְקַת מְנַחַן שְׁמִישָׁא
 וְסִיְהָרָא וְכוּכְבִּיא וּמְזִלִי וּבְאַרְעָא
 אִירְנִין וְדִשְׁאִין וְגִנְתָּא דְעָרִין
 וְעִשְׂבִין • וְחִיּוֹן וְעוֹפִין וְנוֹנִין וּבְעִירִין
 וּבְנֵי נֶשֶׁא לְאַשְׁתְּמוּדְעָא בְרוֹזִין
 עֲלָאִין וְאִיךְ יִתְנַהֲגוּן בְּהוֹן עֲלָאִין
 וְתַתְּאִין וְאִיךְ אֲשְׁתְּמוּדְעִין מְעֲלָאִי
 וְתַתְּאִי וְלִית דִּידַע בְּךְ כָּלִל • וְבַר
 מִינְךְ לִית יְחוּדָא בְּעֲדָאִי וְתַתְּאִי •
 וְאַנְתָּ אֲשְׁתְּמוּדְעָא אָדוֹן עַד כּוּלָּא
 וְכָל סְפִירָן כָּל חַד אִית לִיה שֵׁם
 יְדִיעָא • וּבְהוֹן אֲתַקְרִיאוּ מְלָאכְיָא •
 וְאַנְתָּ לִית לָךְ שֵׁם יְדִיעָא דְאַנְתָּ
 הוּא מְמַלָּא כָּל שְׁמַחֵן וְאַנְתָּ הוּא
 שְׁלִימוֹ דְבִלְהוֹ • וְכַד אַנְתָּ תְּסַתְּרַק
 מְנַהֲוֹן • אֲשְׁתְּאַרוּ כְּלִהוּ שְׁמַרְוִין
 בְּנוֹפָא בְּלֹא נִשְׁמַתָּא • אַנְתָּ חֲפִים
 וְלֹא בְּחֻכְמָה יְדִיעָא אַנְתָּ הוּא

מִבִּין וְלֹא מִבִּינָה יְדִיעָא • וְלִית
 לָךְ אַתְרֵי יְדִיעָא אֲדָא לְאַשְׁתְּמוּדְעָא
 תְּקַפְךְ וְחֻלְךְ לְבְנֵי נֶשֶׁא •
 וְלֹא חֲזָאָה לֹוֹן • אִיךְ אֲתַנְהִיג
 עַלְמָא בְּדִינָא וּבְרַחֲמֵי דְאַיְנוֹן
 צְדָק וּמִשְׁפָּט כְּפּוֹס עוּבְדֵירוֹן
 דְּבְנֵי נֶשֶׁא דִּין אִירוּ גְבוּרָה
 מִשְׁפָּט עֲמוּדָא • דְּאַמְצְעִיתָא • צְדָק
 מְלֻכוּתָא קְדִישָׁא • מִזְּנוּי צְדָק
 תִּירָן סְמִכֵי קִשּׁוּט • הִין צְדָק אֹת
 בְּרִית • כּוּלָּא לְאַחֲזָאָה אִיךְ
 אֲתַנְהִיג עַלְמָא אֲבַל לֹא דֵאִית
 לָךְ צְדָק יְדִיעָא דֵאִירוּ דִּין וְלֹא
 מִשְׁפָּט יְדִיעָא דֵאִירוּ רַחֲמֵי •
 וְלֹא מִכָּל אֲלִין מְדוּת כָּלִל מוֹס
 רְבִי שְׁמַעוֹן וְיִתְחַדְשׁוּן מְדִין עַד
 יְדָךְ • דֵּהָא רְשׁוּתָא אִית לָךְ
 לְגַלְיָאָה רְזִין טְמִירִין עַל יְדָךְ מַה

דלא אתי'היב רשו לגלאה לשום
בר נש עד כען :

קס רבי שמעון פתח ואמר לך
יהורה הגדולה והגבורה
וכו' עלאין שמעו אינון דמיכין
דחברון ורעיא מהימנא אתערו
משנתכון • הקיצו ורגנו שוכני
עפר • אלין אינון צדקיא דאינון
מסטרין דההוא דאתמר בה
אני ישנה ולבי ער • ולאן אינון
מתים ובגין דא אתמר בהון
הקיצו ורגנו וכו' רעיא מהימנא
אנת ויאהן הקיצו ורגנו
לאתערותא דשכנתא דאיהי
ישנה בגלותא • דעד כען
צדיקיא כלרו דמיכין ושנתא
בחוריהון • מיד יהיבת שכנתא
תלת קלין לגבי רעיא מהימנא

וימא ליה קום רעיא מהימנא
דהא עלך אתמר קול דודי דופק
לגבאי בארבע אתון דילה •
וימא בהון פתחי לי אחותי
רעיתי יונתי תמתי דהא תם
עוניך בת ציון לא יוסף להגלותך
שראשי נמלא טל מאי נמלא
טל אלא אמר קדשא בריך הוא
אנת חשיבת דמיומא דאתחרב
בי מקדשא דעאלנא בביתא
דילי ועאלנא בישובא • לאו הכי
דלא עאלנא בר זמנא דאנת
בגלותא הרי לך סימנא שראשי
נמלא טל ה"א שכנתא בגלותא •
שלימו דידה ותיים דילה אירו
טל • ודא איהו יו"ד ה"א וז"ו
וה"א איהו שכנתא דלא
מחשבן טל אלא יו"ד ה"א וז"ו

דְּסָדִיקוֹ יִתְּנוּ לְחֶשְׁבֵן טָל *
 דְּאִיְהִי מְרִיא לְשִׁבְיַתָּא מִנְּבִיעוֹ
 דְּכָל מְקוֹרֵין עֲדָאִין * מִיד קָם
 רְעִיא מְהִימְנָא וְאַבְהָן קְדִישִׁין
 עֲמִיהַ עַד כְּאֵן רָזָא דִּיחֻדְדָּה * בְּרוּךְ
 יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

מנהגי בגדאד

א המנהג פה בגדאד להתפלל ערבית
 במולאי ש"ק בבית האבל במשך
 כל י"ב חדש * והטעם לפי שהוא הזמן שחזורין
 הנשמות לניהנם * וכשהבן מתפלל או שאומר
 קדיש פודה אביו ואמו מן הניהנם ועי' ד"ב:
ב עוד נהגו פה בגדאד להתפלל שם
 במשך כל הי"ב חדש גם בליל ששי *
 ובליל היום שחלה בו הפטירה היונו אם נפטרו
 בליל ב' או מתפללים כל ליל ב' שבתוך יב"ח *
 וקודם התפלה אומרים היתומים האותיות של
 אלפא ביתא שבתהלים שהם כנגד שמותיו של
 המת * דרך משל אם שמו ראובן אומרים
 הפסוקים של אות ריש ואות אלק ואו ואות בית
 ואות נון וכן ע"ז הדרך * ונ"כ אומרים פרקי
 משניות המתחילים בהאותיות של שמו כאמור
 גם מס' אבות ומדות ותמיד ואומרים מהאמרי
 הוהר הכקראים בשם עלוי המוכאים בהספר

הזה ואח"כ אומרים קדיש דרכנן * היונו קדיש
 על ישראל ומתחילין להתפלל תפלת מנחה
 וערבית :

אח"כ אומרים היה"ר הכתובה לקמן * ואז
 מביאים לפניהם פת הבא בכסנין ומיני פירות *
 ומברכין לפניהם ולאחריהם * ועושין השכבה
 למנוחת המת :

ג גם המנהג פה * ללאת האבלים לבית
 הקברות בכל יום ששי שבתוך הי"ב חדש
 וקורים לפני קבר המת מהא"ב שבתהלים
 ומתמשניות כסדר האמור לעיל * ואומרים
 קדיש * והשכבה :

ד לימוד המשנה בקול רם וכנחת רוח בשפה
 ברורה אין ערוך אליו וארו"ל שאשר
 כן יעקב אבינו עליו השלום עומד בפתח גיהנם
 ולכל הלומד משנה מזילו וז"ה שאשר שמנ"ה
 אותיות משנה : (ס' מו"ש אות מו"ב)

תפלה לאומרה קודם הלימוד

יהי רצון מרפניך יהוה אלהינו ואדרהי
 אבותינו שיעלה זכות לימוד זה שאנחנו
 רומדים לשם נישמת (פרוני בן פלוני) ע"ה
 ובזכות לימוד זה האג הגדול הגבור והנורא
 שוכן עד וקדוש שמו שרצור נשמרתו
 בצרור החיים * ותשים מחיצתו במחיצת
 הצדיקים והחסידים יסודי עולם העומדים

לפניך ונהנים מזיו אור פניך ותתן לו מהלכים
 בין העומדים לפניך • ותמחול ותסלח
 ותכפר ותמחה ותמחוק כל מה שחטא
 שעויה ופשע לפניך או עשה דבר שלא
 כרצונך ואל תזכור לו שום חטא ועון ופשע
 ועבירה אלא כל המצות שעשה תזכרם לו
 לטובה ורוחו תרגיע בחלק היושבים בג"ע
 ונשמתו תתעדן בטוב הצפון לצדיקים
 ותשיב בכבוד מנוחתו ולקץ הימין יעמוד
 לגורלו • וילוח ע"ה ועל משכבו יבא שלום
 כדכתיב יבא שלום ינוחו על משכבותם
 הוא וכל שוכבי עמו ישראל בכלל הרחמים
 והסליחות : אמן כן יהי רצון :

אלפא ביתא תהלים

אֲשֶׁרִי תַמִּימֵי דָרְךָ הַהֲלֵכִים
 בַּתּוֹרַת יי : אֲשֶׁרִי נֹצְרִי
 עֲדַתְוִי בְּכֹל־לֵב יִדְרִשׁוּהוּ : אֶף
 לֹא פָעִלוּ עֹלָה בְּדַרְכָּיו הִלְכוּ :
 אַתָּה צִוִּיתָה פִקְדֵיךָ לִשְׁמֹר מֵאֵד :
 אַחֲלֵי יִכְנוּ דַרְכֵי לִשְׁמֹר חֻקֶיךָ :

אז

אִז לֹא-אֲבוֹשׁ בְּהֵיטִי אֶל-כָּל-
 מִצְוֹתֶיךָ : אֲוֹדְךָ בִּישׁר לִרְבֹב
 בְּדַמִּי מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךָ : אֶת-חֻקֶיךָ
 אֲשֶׁמֶר אֶל-תִּעְזְבֵנִי עַד מָאֵד :
 בַּבִּמָּה יִזְכְּרוּ-נַעַר אֶת-אַרְחוֹ
 לִשְׁמֹר כְּדַבְּרֶיךָ : בְּכֹל-
 לִבִּי דִרְשִׁיתִךָ אֶל-תִּשְׁגֵנִי
 מִמִּצְוֹתֶיךָ : בְּלִבִּי צִפְנֹתִי אִמְרֹתֶיךָ
 לְמַעַן לֹא אֶחְטֵא-לְךָ : בְּרוּךְ
 אַתָּה יי לִמְדֵנִי חֻקֶיךָ : בִּשְׁפָרְתִי
 סִפְרֹתֵי כָל מִשְׁפָּטֵי-פִיךָ : בְּדַרְךָ
 עֲדוֹתֶיךָ שִׁשְׁתִּי כָעַר כְּלִדְהוֹן :
 בְּפִקְוֶדֶיךָ אֲשִׁיחָה וְאֲבִיטָה
 אֲרַחוֹתֶיךָ : בַּחֻקֹתֶיךָ אֲשַׁתְּעֶשֶׂע
 לֹא אֲשַׁבַח דְּבָרְךָ :
 ג גִּמְלָה עַל-עֲבֹדְךָ אַחִיָּה וְאֲשַׁמְרָה
 דְּבָרְךָ : גִּלְעֵינִי וְאֲבִיטָה
 נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתֶךָ : גֵּר אֲנִי

בְּאֶרֶץ אֲדִתְסֶתֶר מִמְּנֵי מִצּוֹתֶיךָ ;
גִּרְסָה נִפְשִׁי לְתֹאבָה אֲרִ-
מִשְׁפָּטֶיךָ בְּכַדְעַת : גָּעַרְתָּ זָדִים
אֲרוּרִים הַשּׁוֹגִים מִמִּצּוֹתֶיךָ : גֵּר
מֵעַרְלֵי חֲרָפָה וּבּוֹז כִּי עֲדַרְתִּיךָ
נִצַּרְתִּי : גַּם יֵשְׁבוּ שָׂרִים בִּי גִדְּבֵרוּ
עִבְרֶךָ יִשִׁיחַ בְּחֻקֶיךָ : גַּם־עֲדַרְתִּיךָ
שְׁעִישְׁעֵי אֲנִשִׁי עֲצָתִי :

ד רַבְּקָה רָעַפְר נִפְשִׁי חַיִּינִי
כְּדַבְּרֶיךָ : דְּרָכֵי סִפְרָתִי
וּתְעַנְנִי לְמַדְנֵי חֻקֶיךָ : דֶּרֶךְ־פְּקוּדֶיךָ
הִבִּינֵנִי וְאִשִּׁיחָה בְּנִפְלְאוֹתֶיךָ :
הִלְפָה נִפְשִׁי מִתּוֹגָה קִימֵנִי
כְּדַבְּרֶךָ : דֶּרֶךְ שִׁקֹּר הִסֵּר מִמְּנֵי
וּתּוֹרַתְךָ חֲנִנִי : דֶּרֶךְ־אֲמוֹנָה
בְּחַרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ שׁוֹיִתִּי : דְּבַקְתִּי
בְּעֲדוֹתֶיךָ יִי אֲלִיתְּבִישְׁנִי : דֶּרֶךְ־
מִצּוֹתֶיךָ אֲרוּץ כִּי תִרְחִיב לִבִּי :

ה הוֹרְנִי יִי דֶּרֶךְ חֻקֶיךָ וְאַצְרְנָה
עַקֵּב : הִבִּינֵנִי וְאַצְרָה
תּוֹרַתְךָ וְאַשְׁמְרָנָה בְּכָל־רֵב :
הִדְרִיבֵנִי בְּנִתִיב מִצּוֹתֶיךָ כִּי בּוֹ
חֲפָצְתִּי : הֵט לִבִּי אֶל־עֲדוֹתֶיךָ וְאַל
אֶל־בָּצַע : הֲעֵבֵר עֵינֵי מִרְאוֹת
שׁוֹא בְּדַרְכֶיךָ חַיִּינִי : הָקֵם לַעֲבֹדְךָ
אִמְרַתְךָ אֲשֶׁר לִירְאָתְךָ : הֲעֵבֵר
חֲרָפְתִּי אֲשֶׁר יְגֹזַרְתִּי כִּי מִשְׁפָּטֶיךָ
טוֹבִים : הִנֵּה תֹאבַתִּי לְפִקְדֶיךָ
בְּצַדְקַתְךָ חַיִּינִי :

ו וִיבֹאֲנִי חֲסֹדְךָ יִי תִשׁוּעַתְךָ
כְּאִמְרַתְךָ : וְאַעֲנֶה
חֲרָפִי דָבָר כִּי־בִטְחֹתִי בְּדַבְּרֶךָ :
וְאַל תִּצַּל מִפִּי דְבַר־אִמְרַת עַד־
מָאֵד כִּי לִמִּשְׁפָּטֶיךָ יִחַרְתִּי :
וְאַשְׁמְרָה תּוֹרַתְךָ תָּמִיד לְעוֹלָם
וָעֵד : וְאַתְּהִלְכָה כְּרַחֲבָה כִּי

פְּקֻדֵי דְרִשְׁתִּי וְאֵדְבָרָה בְּעֵדוּתְךָ
 נִגְדֵי מַלְכִים וְלֹא אִבּוּשׁ וְאִשְׁתַּעֲשַׁע
 בְּמִצּוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אֶהְבֵּתִי וְאִשָּׂא
 כַּפִּי אֶל־מִצּוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אֶהְבֵּתִי
 וְאִשְׁיַחָה בְּחֻקֶּיךָ :

ז זכר־דבר לְעֵבְרְךָ עַל אֲשֶׁר
 יִחַלְתָּנִי זֹאת נִחַמְתִּי

ב בעניי כי אמרת־ך חיתני : זדים
 הִלִּיצְנִי עַד מְאֹד מִתּוֹרַתְךָ לֹא
 נִטִּיתִי : זְכַרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ מֵעוֹלָם
 יְהוָה וְאֶתְנַחֵם : זִרְעָפָה אֶחְזַתְנִי
 מִרְשָׁעִים עֲזָבִי תוֹרַתְךָ : זְמִירוֹת
 הָיוּ לִי חֻקֶּיךָ בְּבֵית מְגוּרֵי :
 זְכַרְתִּי בְּלִילָה שִׁמְךָ יי וְאִשְׁמְרָה
 תּוֹרַתְךָ : זֹאת הֵיטָה לִּי כִּי פִקְדֵיךָ
 נִצְרָתִי :

ח חלקי יי אמרת־תי לשמר דְּבָרֶיךָ :
 חֲלִיתִי פָּנֶיךָ בְּכָל רֶב

חֲנִנִי כְּאִמְרַתְךָ : חֲשַׁבְתִּי דְרָכֵי
 וְאִשְׁיָבָה רַגְלִי אֶל עֵדוּתְךָ : חֲשַׁתִּי
 וְלֹא הִתְמַהֲמַהְתִּי לְשָׁמֵר מִצּוֹתֶיךָ :
 חֲבָלֵי רִשְׁעִים עוֹדוּנִי תוֹרַתְךָ לֹא
 שָׁכַחְתִּי : חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם
 לְהוֹדוֹת לְךָ עַד מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךָ :
 חָבַר אֲנִי לְכָל אֲשֶׁר יִרְאוּךָ
 וְלִשְׁמֵרֵי פְקוּדֶיךָ : חֲסִדְךָ יְהוָה
 מְלֵאָה הָאָרֶץ חֻקֶּיךָ לְמִדְנֵי :

ט טוב עשית עם עבְדְךָ יי
 כְּדַבְּרְךָ : טוֹב טַעַם

ו ודעת למדני כי במצוֹתֶיךָ
 הֶאֱמַנְתִּי : טָרַם אֶעֱנֶה אֲנִי שִׁגְגָה
 וְעַתָּה אִמְרַתְךָ שְׁמַרְתִּי : טוֹב אַתָּה
 וּמְטִיב לְמִדְנֵי חֻקֶּיךָ : טָפְלוּ עָלַי
 שָׁקַר זִדִּים אֲנִי בְּכָל רֶב אֲצוּר
 פִּקְדֵיךָ : טָפַשׁ בְּחֶלֶב לִבִּים אֲנִי
 תּוֹרַתְךָ שְׁעִשְׁעֵתִי : טוֹב לִי כִּי

ענתי למען אלמד חקיה : טוב לי
 תורת פיך מאלפי זהב וכסף :
 י ידיך עשוני ויכוננוני הוכינני
 ואלמדה מצותיך : יראיך
 יראוני וישמחו בי לדברך יחלתי :
 ידעתי יי כי צדק משפטיך ואמונה
 עניתני : יהי נא חסדך לנחמני
 כאמרתך לעבדך : באוני רחמיך
 ואחיה בי תורתך שעשעי : יבשו
 זדים כי שקר עותוני אני ישיח
 בפקדיך : ישובו לי יראיך וידעי
 עדתיך : יהי לבי תמים בחקיה
 למען לא אבוש :

כ כלתה לתשועתך נפשי
 לדברך יחלתי : כלו
 עיני לאמרתך לאמר מתי
 תנחמני : כי הייתי כנאד בקיטור
 חקיה לא שכחתי : כמרה ימי

עבדך

עבדך מתי תעשה ברדפי משפט :
 כרו לי זדים שחות אשר לא
 כתורתך : כל מצותיך אמונה
 שקר רדפוני עזרני : כמעט כדוני
 בארץ ואני לא עזבתי פקדיך :
 כחסדך חייני ואשמרה עדות
 פיך :

ד לעולם יי דברך נצב בשמים :
 לדר ודר אמונתך
 כוננת ארץ ותעמד : למשפטיך
 עמדו היום כי הפר עבדיך :
 לוי תורתך שעשועי אז אבדתי
 בעיני : לעולם לא אשבח פקדיך
 כי בם חייתני : לך אני הושיעני
 כי פקדיך דרשתי : לי קוורשעים
 לאבדני עדתיך אתבונן : לכל
 תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך
 מאד :

מח

מִמָּה אֶהְבֶּתִי תוֹרַתְךָ בְּרֹחַ
 הַיּוֹם הַזֶּה הִיא שִׁיחִתִּי : מֵאִיבֵי
 תַּחֲכַמְנִי מִצוֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם הִיא
 לִי : מִכָּל מַלְמְדֵי הַשִּׁבְלֹתִי כִּי
 עֲדוֹתֶיךָ שִׁיחָה לִּי : מִזִּקְנִים
 אֲתַבּוֹנֵן כִּי פִקְדֶיךָ נִצְרָתִי : מִכָּל
 אֲרֻחַ רֶעַךְ בְּלֹא אֶתִי רִגְלִי לְמַעַן
 אֲשַׁמֵּר דְּבָרֶיךָ : מִמִּשְׁפָּטֶיךָ לֹא
 סָרְתִי כִּי אֶתָּה הוֹרַתְנִי : מִה
 נִמְלְצוּ לְחַכֵּי אִמְרֹתֶיךָ מִדְּבַשׁ לְפִי :
 מִפִּקּוּדֶיךָ אֲתַבּוֹנֵן עַל בֶּן שְׁנֵאֲתִי
 כָּל אֲרֻחַ שֶׁקֶר :

נִגְרַל רִגְלִי דְּבָרֶךָ וְאִזּוֹר
 לְנִתִּיבֹתִי : נִשְׁבַּעְתִּי וְאִקְיָמָה
 לְשִׁמּוֹר מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה : נֶעְנִיתִי
 עַד מְאֹד יְהוָה חֲיִנִּי כַּדְּבָרֶךָ :
 נִדְּבֹת פִּי רִצָּה נָא יְהוָה וּמִשְׁפָּטֶיךָ
 לְמִדְּנִי : נִפְשִׁי בְּכַפִּי תָּמִיד וְתוֹרַתְךָ

לֹא שִׁבַּחְתִּי : נִתְּנוּ רִשְׁעִים פֶּחַח
 לִי וּמִפִּקּוּדֶיךָ לֹא תַעֲיִתִי : נִחַלְתִּי
 עֲדוֹתֶיךָ לְעוֹלָם כִּי שִׁשּׁוֹן לִבִּי
 הִמָּה : נָטִיתִי לִבִּי לַעֲשׂוֹת חֲקֶיךָ
 לְעוֹלָם עֵקֶב :

ס סַעֲפִים שְׁנֵאֲתִי וְתוֹרַתְךָ
 אֶהְבֶּתִי : סִתְרִי וּמִגְנִי

אֶתָּה לְדַבְרֶךָ יִחַלְתִּי : סוּרוּ מִמֶּנִּי
 מִרְעִים וְאַצְרָה מִצוֹת אֱלֹהֵי :
 סָמַכְנִי כְּאִמְרֹתֶיךָ וְאַחִירָה וְאֵל
 תְּבִישְׁנִי מִשְׁבְּרִי : סַעֲדֵנִי וְאוֹשַׁעָה
 וְאוֹשַׁעָה בְּחֲקֶיךָ תָּמִיד : סִלִּית כָּל
 שׁוֹגִים מִחֲקֶיךָ כִּי שֶׁקֶר תִּרְמִיתֶם :
 סִגִּים הַשִּׁבְתָּ כָּל רִשְׁעֵי אֶרֶץ לְבָן
 אֶהְבֶּתִי עֲדוֹתֶיךָ : סָמַר מִפִּחְדֶּיךָ
 בְּשָׂרִי וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ יִרְאֵתִי :

ע עֲשִׂיתִי מִשְׁפָּט וְצָדֵק בְּרֹחַ
 תְּנִיחָנִי לְעִשְׂקִי : עַרְב

עבִדְךָ לְטוֹב אֵל יַעֲשֶׂקֵנִי זָרִים :
 עֲנִי כִּירוּ לִישׁוּעָתְךָ וּלְאַמְרַת
 צְדָקָךָ : עֲשֵׂה עִם עֲבָדְךָ כְּחֶסֶדְךָ
 וְחַקֶּיךָ לְמַדְנִי : עֲבָדְךָ אֲנִי הַבִּינְנִי
 וְאַדְעָה עֲדֹתֶיךָ : עֵת לַעֲשׂוֹת
 לַיהוָה הִפְרוּ תוֹרָתְךָ : עַל כֵּן
 אֶהְבֵּתִי מִצּוֹתֶיךָ מִזֶּהָב וּמִפָּז :
 עַל כֵּן כָּל פְּקוּדֵי כָל יִשְׂרָאֵל כָּל
 אֲרֶחַ יִשְׁקֶר שָׁנְאֵתִי :

פ פְּלֹאוֹת עֲדוֹתֶיךָ עַל כֵּן נִצְרַתֶם
 נַפְשֵׁי : פֶּתַח דְּבָרֶיךָ
 יֵאִיר מִבֵּין פְּתָיִים : פִּי פָעַרְתִּי
 וְאַשְׁאַפָּה כִּי לְמִצּוֹתֶיךָ יֶאֱבֹתִי :
 פָּנֵי אֱלֹהֵי וְחֲנִנִי כִּמְשַׁפֵּט לֹאֲהַבִּי
 שִׁמְךָ : פְּעָמֵי הָבֵן בְּאַמְרַתְךָ וְאֵל
 תִּשְׁלַט בִּי כָל אֹזֶן : פְּדִנִי מֵעֲשָׂק
 אָדָם וְאַשְׁמְרֵה פְקוּדֶיךָ : פְּנֵיךָ הָאֵר
 בְּעֲבָדְךָ וְלִמְדֵנִי אֶת חֶקֶךָ :

פְּדִנִי מִיָּם יִרְדוּ עֵינַי עַל לֹא שָׁמְרוּ
 תוֹרָתְךָ :

צ צְדִיק אַתָּה יי וַיִּשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ :
 צוֹיֵת צְדָק עֲדֹתְךָ וְאַמוּנָה
 מְאֹד : צִמְתַּתְנִי קִנְיָתִי כִּי שָׁבַחוּ
 דְּבָרֶיךָ צְרִי : צְרוּפָה אִמְרַתְךָ
 מְאֹד וְעֲבָדְךָ אֶהְבֵּה : צָעִיר אֲנִי
 וְנִבְזֶה פְקֻדֶיךָ לֹא שָׁכַחְתִּי :
 צְדָקְתְּךָ צְדָק לְעוֹלָם וְתוֹרַתְךָ
 אֱמֶת : צֹר וּמְצוֹק מִצְאוֹנֵי מִצּוֹתֶיךָ
 שִׁעֲשָׁעִי : צְדָק עֲדוֹתֶיךָ לְעוֹלָם
 הַבִּינְנִי וְאַחִיָּה :

ק קָרָאתִי בְּכָל לֵב עֲנִנִי יי חֶקֶךָ
 אֲצוּרָה : קָרָאתֶיךָ
 הוֹשִׁיעֵנִי וְאַשְׁמְרֵה עֲדֹתֶיךָ :
 קִדְמָתִי בְּנִשְׁף וְאַשׁוּעָה לְדְבָרְךָ
 יִחַלְתִּי : קִדְמוּ עֵינַי אֲשִׁמּוּרוֹת
 לְשִׁיחַ בְּאַמְרַתְךָ : קוֹלִי שִׁמְעֵה

כַּחֲסֵדְךָ יְהוָה בְּמִשְׁפָּטְךָ חִינִי :
 קָרְבוּ רַדְפֵי זְמָה מִתּוֹרַתְךָ רַחֲקוּ :
 קָרוֹב אֶתָּה יי וְכָל מִצְוֹתֶיךָ אֶמֶת :
 קָדָם יַדְעֵתִי מַעֲדוֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם
 יִסְדָּתָם :

ר רָאָה עֲנִי וְחַלְצֵנִי כִּי תוֹרַתְךָ
 לֹא שִׁכַּחְתִּי : רִיבָה רִיבֵי
 וּגְאֹלֵנִי לְאִמְרַתְךָ חִינִי : רַחוּק
 מִרְשָׁעִים יִשְׁוְעָה כִּי חֲקִיךָ לֹא
 דָרְשׁוּ : רַחֲמֶיךָ רַבִּים יי כְּמִשְׁפָּטֶיךָ
 חִינִי : רַבִּים רַדְפֵי וְצָרִי מַעֲדוֹתֶיךָ
 לֹא נָטִיתִי : רָאִיתִי בּוֹגְדִים
 וְאֶתְקוּטְטָה אֲשֶׁר אִמְרַתְךָ לֹא
 שָׁמְרוּ : רָאָה כִּי פְקוּדֶיךָ אֶהְבֵּתִי
 יְהוָה כַּחֲסֵדְךָ חִינִי : רֹאשׁ דְּבָרְךָ
 אֶמֶת וּלְעוֹלָם כָּל מִשְׁפָּט צְדָקָה :
 שׁ יִשְׂרָיִם רַדְפוּנִי חֲנֹם וּמִדְּבָרְךָ
 פָּחַד לְבִי : שֵׁשׁ אָנֹכִי
 עַל

עַל אִמְרַתְךָ כְּמוֹצֵא שָׁדָל רַב :
 שָׁקַר שָׁנֵאתִי וְאֶתְעַבָּה תוֹרַתְךָ
 אֶהְבֵּתִי : שָׁבַע בַּיּוֹם הַלְלֵתֶיךָ עַל
 מִשְׁפָּטֶי צְדָקָה : שְׁלוֹם רַב לְאֶהְבֵי
 רַתּוֹרַתְךָ וְאִין לָמוּ מְכֻשׁוֹל :
 שִׁבְרֵתִי לִישׁוּעָתְךָ יי וּמִצְוֹתֶיךָ
 עֲשִׂיתִי : שָׁמְרָה נַפְשִׁי עֲדוֹתֶיךָ
 וְאֶהְבֵם מְאֹד : שָׁמְרֵתִי פְקוּדֶיךָ
 וְעֲדוֹתֶיךָ כִּי כָל דְרָכֶי נִגְדָה :
 ת תִּקְרַב רַנְתִּי לְפָנֶיךָ יי כְּדַבְרְךָ
 הִבִּינֵנִי : תְּבוֹא תַחֲנֹנֵתִי
 לְפָנֶיךָ כְּאִמְרַתְךָ הִצִּילֵנִי : תִּבְעֵנָה
 שִׁפְתֵי תַהֲקֶה כִּי תִלְמַדְנִי חֲקִיךָ :
 תַעַן לִשְׁוֵנִי אִמְרַתְךָ כִּי כָל מִצְוֹתֶיךָ
 צְדָק : תַּחִי יָדְךָ לְעֹזְרָנִי כִּי פְקִדֶיךָ
 בְּחַרְתִּי : תֵּאֲבֹתִי לִישׁוּעָתְךָ יְהוָה
 וְתוֹרַתְךָ שְׁעִישְׁעֵי : תַּחִי נַפְשִׁי
 וְתַהֲלִלְךָ וּמִשְׁפָּטְךָ יְעֹזְרֵנִי : תַעֲיִתִי
 כִּשָּׁה

כְּשֶׁהָ אֵבֶד בִּקְשׁ עֲבָדְךָ כִּי מִצֹּתֶיךָ
לֹא שָׁבַחְתִּי :

בקריאת המשנה לפחות יסתדל להכין פי' התיבות
אף שלא יכון פי' הענין באמת שאם
לא יכון אף התיבות יש מ"ש דאינו נחשב
לימור כלל מו"ב

אות א' שבת פרק טו

אלו קְשָׁרִים שְׁחִיבִין עֲלֵיהֶן
קֶשֶׁר הַגְּמָלִין וְקֶשֶׁר הַסַּפְּגִין
וּבִשְׁם שְׁהוּא חֵיִב עַל קִשּׁוּרָן
כִּדְּ הוּא חֵיִב עַל הַתָּרֵן רַבִּי מֵאִיר
אֹמֵר כֹּל קֶשֶׁר שְׁהוּא יָכוֹל
לְהַתִּירוֹ בְּאַחַת מִיָּדָיו אִין חֵיִבִין
עָדָיו :

ב' יש לך קְשָׁרִים שְׁאִין חֵיִבִין
עֲלֵיהֶן בְּקֶשֶׁר הַגְּמָלִין
בְּקֶשֶׁר הַסַּפְּגִין קִשְׁרַת אִשָּׁה
מִפְּתַח חֲלוּקָה וְחוּטֵי סְבֻכָּה וְיִשְׁל

בפסיקיא

פְּסִיקִיא • וְרִצּוּעוֹת מִנְּעֵל וּסְנָדֵל
וְנוֹדוֹת יִין וְשִׁמּוֹן • וְקִדְרָה יִשְׁר
בְּשֵׁר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אֹמֵר
קוֹשְׁרִין לִפְנֵי הַהֶהָמָה בְּשִׁבִיר
שְׁלֹא תֵצֵא • קוֹשְׁרִין דְּלִי בְּפִסִּיקִיא
אֲבָל לֹא בְּחֶבֶל • ר' יְהוּדָה
מֵתִיר • כֹּלֵל אָמַר ר' יְהוּדָה •
כֹּל קֶשֶׁר שְׁאִינוֹ שֶׁל קִיּוּמָא אִין
חֵיִבִין עָדָיו :

ג' מְקַפְּלִין אֶת הַכְּלִים אֲפִירו
אַרְבַּעַה וְחֲמִשָּׁה
פְּעָמִים וּמְצִיעִים אֶת הַמְּטוֹת
מִיָּדָיו שֶׁבֶת לְשֶׁבֶת אֲבָל לֹא
מִשְׁבֶּת לְמוֹצָאֵי שְׁבֶת • רַבִּי
יִשְׁמַעֵאל אֹמֵר מְקַפְּלִין אֶת הַכְּלִים
וּמְצִיעִין אֶת הַמְּטוֹת מִיּוֹם
הַכְּפוּרִים לְשֶׁבֶת וְחֲלָבֵי שְׁבֶת
קָרְבִין בְּיוֹם הַכְּפוּרִים (כ"א אָבָל

לא

לא ישל יום הכפורים בשבת
 רבי עקיבא אומר לא של שבת
 קרבין ביום הכפורים ולא של
 יום הכפורים קרבין בשבת :

שבת פרק ד

בי"ת במה טומנין * ובמה אין
 טומנין * אין טומנין לא
 בגפת פסולת של זתים ושל שומשמן ולא
 בזבל ורא במלח ורא בסיד
 ולא בחול * בין לחים בין יבשים *
 לא בתבן ולא בזגים קלופי העכבים
 ולא במוכים * ולא בעשבים *
 בזמן שהן לחים אבל טומנין
 בהן כשהן יבשין * טומנין בכסות
 ובפרות ובכנפי יונה * ובנסורת
 של חרשים ובנעורת פסולת שנופל
 כשמגררין העץ כמגירה של פשתן דקה *

ר' יהודה אוסר בדקה ומתיר
 בגסה : ב טומנין בשלחין
 ומטלטלין אותן בגזי צמר ואין
 מטלטלין אותן * כיצד הוא עושה
 נוטל את הכיסוי והן נופלות *
 רבי אלעזר בן עזריה אומר קפה
 מטה על צדה ונוטל שמה יטול
 ואינו יכול להחזיר * וחכמים
 אומרים נוטל ומחזיר * לא כשהו
 מבעוד יום לא יכסנו משתחשך *
 כשהו ונתגדה מותר לכסורו *
 ממדא את הקיתון * ונותן לתחת
 הקר או תחת הקסת : שמשים תחת הגוף

אות גימ"ל חולין פרק ז

גיד הנשה נוהג בארץ ובחוצה
 לארץ * בפני הבית ושלא
 בפני הבית * בחולין ובמוקדשים *

וְנוהג בבהמה ובחיה * בירך *
 של ימין ובירך של שמאל ואינו
 נוהג בעוף * מפני שאין לו כף *
 ונוהג בשליל * רבי יהודה אומר
 אינו נוהג בשליל כן ט' סי' הכמנל
 ככהמה וחקבו מותר * אין הטבחין
 נאמנין על גיד הנשה * ד"ר
 מאיר וחב"א נאמנין עדיו ועל
 החלב : ב שולח אדם לנכרי
 ירך * שגיד הנשה בתוכה מפני
 שמקומו נכר * הנוטל גיד הנשה
 צריך שיטול את כלו * רבי יהודה
 אומר כדי לקיים בו מצות
 נטילה : ג האוכל מגיד הנשה
 כזית סופג לוקם ארבעים * אכלו
 ואין בו כזית חייב * אכל מזה
 כזית ומזה כזית * סופג שמונים *
 רבי יהודה אומר אינו סופג אלא

ארבעים

ארבעים : ד ירך שנתבשר בה
 גיד הנשה * אם יש בה בנותן
 טעם הרי זו אסורה * כיצד
 משערין אותה * כבשר בקפת :
 ה גיד הנשה שנתבשר עם
 הגידים בזמן שמכירו בנותן
 טעם * ואם אינו מכירו * כלן
 אסורין * והרוטב בנותן טעם *
 וכן חתיכה של נבלה * וכן
 חתיכה של דג טמא * שנתבשרו
 עם החתיכות בזמן שמכירין
 בנותן טעם * ואם לאו כלן
 אסורות * והרוטב בנותן טעם :
 ו נוהג בטהורה ואינו נוהג
 בטמאה * רבי יהודה אומר אף
 בטמאה * א"ר יהודה והל"ל
 מבני יעקב נאסר גיד הנשה *
 ועדין בהמה טמאה מותרת להן *

אמרו

אָמְרוּ לוֹ בְּסִינֵי נְאֻמֵּר * אָדָּנָה
שְׁנֵכֶתֶב בְּמִקְוֵמוֹ :

אות דלת מסכת סנהדרין פרק א
דיני ממונות בשלושה * גזירות
וחבלות בשלושה * גזק
וחצי גזק * תשלומי כפל ותשלומי
ארבעה וחמשה בשלושה *
האונס והמפתה והמוציא שם רע
בשלושה ד"ר מאיר וחב"א המוציא
שם רע בעשרים ושלשה *
משום שיש בו דיני נפשות :
ב מכורת בשלושה משום רבי
ישמעאל אמרו בעשרים ושלשה *
עבור החדש בשלושה עבור
השנה בשלושה * ד"ר מאיר *
רבן שמעון בן גמליאל אומר
בשלושה מתחילין * ובחמשה

נושאים

נושאים ונותנים * וגומרין בשבעה *
ואם גמרו בשלושה מעברת : ג
סמיכת זקנים ועריפת עגלה
בשלושה * דברי ר' שמעון *
ורבי יהודה אומר בחמשה *
החליצה והמאונן בשלושה *
נטע רבעי ומעשר שני שני
דמיו ידועים בשלושה * ההקדשות
בשלושה * הערכין המטלטלין
בשלושה * רבי יהודה אומר אחד
מהן כהן * והקרקעות תשעה
וכהן * ואדם ביוצא כהן : ד
דיני נפשות בעשרים ושלשה *
הרובע והנרבע בעשרים ושלשה
שנאמר והרגת את האשה ואת
הבהמה * ואומר ואת הבהמה
תהרוגו * שור הנסקל בעשרים
וישלושה * שנאמר השור יסקל

וגם

3 2

וְגַם בְּעֲלֵיו יוֹמַת • כְּמִיתַת בְּעֲלִים
 כִּי מִיתַת הַשּׁוֹר • הַזֹּאֵב וְהָאֵרִי
 וְהַדּוֹב וְהַנֶּמֶר וְהַבְּרָדִלִים וְהַנְּחָשִׁים
 מִיתַתָּן בְּעֵשְׂרִים וְשִׁלְשָׁה • רַבִּי
 אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר כָּל הַקּוֹדֵם לְהַרְגֵן
 זָכָה • רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר מִיתַתָּן
 בְּעֵשְׂרִים וְשִׁלְשָׁה: הֵאִין דְּנִין לֹא
 אֶת הַשֶּׁבֶט • וְלֹא אֶת נְבִיא הַשֶּׁקֶר •
 וְלֹא אֶת כַּהֵן גָּדוֹל • אֶלֶּא בְּבֵית
 דִּין שֶׁל שֶׁבְעִים וְאַחַד • וְהֵאִין
 מוֹצִיאִין לְמַלְחַמַת הַרְשׁוֹת • אֶלֶּא
 עַל פִּי בֵּית דִּין שֶׁל שֶׁבְעִים וְאַחַד •
 אִין מוֹסִיפִין עַל הָעִיר וְעַל הָעִזּוֹרוֹת •
 אֶלֶּא עַל פִּי בֵּית דִּין שֶׁל שֶׁבְעִים
 וְאַחַד • אִין עוֹשִׂין סְנֵהֲדָרִיּוֹת
 לְשֶׁבֶטִים אֶדָּא עַל פִּי בֵּית דִּין שֶׁל
 שֶׁבְעִים וְאַחַד • אִין עוֹשִׂין עִיר
 הַנְּדַחַת אֶלֶּא בְּבֵית דִּין שֶׁל

שבעים

שֶׁבְעִים וְאַחַד • וְאִין עוֹשִׂין עִיר
 הַנְּדַחַת בְּסֶפֶר • וְלֹא שְׂרֵשׁ עִיר
 הַנְּדַחַת • אֶבֶל עוֹשִׂין אַחַת אוֹ
 שְׁתֵּים: וְסְנֵהֲדָרִי גְדוֹלָה הֵיְתָה
 שֶׁל שֶׁבְעִים וְאַחַד וְקַטְנָה שֶׁל
 עֵשְׂרִים וְשִׁלְשָׁה • וּמְנִין לְגְדוֹלָה
 שֶׁהִיא שֶׁל שֶׁבְעִים וְאַחַד • שְׁנֵאָמַר
 אֶסְפָּרָה לִּי שֶׁבְעִים אִישׁ מִזְקְנֵי
 יִשְׂרָאֵל • וּמִשָּׁה עַל גְּבִהֵן • הָרִי
 שֶׁבְעִים וְאַחַד • רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר
 שֶׁבְעִים • וּמְנִין לְקַטְנָה שֶׁהִיא
 שֶׁל עֵשְׂרִים וְשִׁלְשָׁה • שְׁנֵאָמַר
 וְשִׁפְטוּ הָעֵדָה • וְהִצִּילוּ הָעֵדָה •
 עֵדָה שׁוֹפְטַת • וְעֵדָה מְצַלַת • הָרִי
 כָּאֵן עֵשְׂרִים • וּמְנִין לְעֵדָה שֶׁהִיא
 עֵשְׂרָה • שְׁנֵאָמַר עַד מְתֵי לְעֵדָה
 הָרְעָה הַזֹּאת • יֵצְאוּ יְהוֹשֻׁעַ וְכֹלֵב
 וּמְנִין לְהִבִּיא עוֹד שְׂרֵשָׁה • מִמִּשְׁמַע

שנאמר

שנאמר לא תהיה אחרי רבים
 לרעות * שומע אני שאהיה עמהם
 לטובה * אם כן למה נאמר אחרי
 רבים להטות * לא כהטייתך
 לטובה * הטייתך לרעה * הטייתך
 לטובה על פי אחד הטייתך לרעה
 עד פי שנים * ואין בית דין שקול *
 מוסיפין עליהן עוד אחד * הרי
 כאן עשרים ושלשה * וכמה יהא
 בעיר ותהא ראויה לסנהדרין
 מאה ועשרים * רבי נחמיה אומר
 מאתים ושלשים * כנגד שרי
 עשרות :

אות ה ברכות פרק ב

היה קורא בתורה * והגיע זמן
 המקרא * אם כוין לבו
 יצא * ואם לאו * לא יצא *

בפרקים

בפרקים * שואל מפני הכבוד *
 ומשיב * ובאמצע שואל מפני
 היראה ומשיב * ד"ר מאיר * רבי
 יהודה אומר באמצע שואל
 מפני היראה ומשיב מפני הכבוד *
 בפרקים שואל מפני הכבוד *
 ומשיב שלום לכל אדם : ב אלו
 הן בין הפרקים * בין ברכה
 ראשונה לשניה * בין שניה לשמע *
 בין שמע לזוהיה אם שמע * בין
 והיה אם שמע ויאמר * בין
 ויאמר לאמת ויציב * רבי יהודה
 אומר * בין ויאמר לאמת ויציב
 לא יפסיק * אמר רבי יהושע בן
 קרח למה קדמה שמע לזוהיה
 אם שמע * (ארא) כדי שיקבר
 עליו עוד מלכות שמים תחלה *
 ואחר כך יקבל עליו עוד מצות *

והיה

והיה אם שמע לויאמר • שוהיה
 אם שמע נוהג ביום ובלילה •
 ויאמר אינו נוהג אלא ביום •
 ג הקורא את שמע ולא השמיע
 לאזנו יצא • רבי יוסי אומר לא
 יצא קרא ולא דקדק באותיותיה •
 רבי יוסי אומר יצא • רבי יהודה
 אומר לא יצא • הקורא למפרע
 לא יצא • קרא וטעה • יחזור
 למקום שטעה • ד האומנין •
 קורין בראש האילן • או בראש
 הנדבך כיוון של חכמים מה שאינן
 רשאים לעשות בן בתפלה •
 ה חתן פטור מקריאת שמע בלילה
 הראשון ועד מוצאי שבת אם לא
 עשה מעשה • מעשה ברבן
 גמליאל • שקרא בלילה הראשון
 שנשא • אמרו לו תלמידיו • לא

למדתנו

למדתנו רבינו שחרתן פטור
 מקריאת שמע בלילה הראשון •
 אמר להם • איני שומע לכם •
 לבטל ממני עול מלכות שמים
 אפילו שעה אחת • ו רחין בלילה
 הראשון שמתה אשתו • אמרו לו
 תלמידיו לא למדתנו רבינו שאכל
 אסור לרחוץ • אמר להם • איני
 כשאר כל אדם אסטנים אני •
 ז ובשמרת טבי עבדו קבל עליו
 תנחומין • אמרו לו תלמידיו • לא
 למדתנו רבינו שאין מקבלין
 תנחומין על העבדים • א"ל אין
 טבי עבדי כשאר כל העבדים
 כשר היה • ה חתן • אם רצה
 לקרות קריאת שמע בלילה
 הראשון קורא • רבן שמעון בן
 גמליאל אומר • לא כל הרוצה

ליטול

ליטול את השם יטול :

אות ואו מסכת דמאי פרק ב

ואלו דברים מתעשרין דמאי
 בכל מקום הדבילה תלמיס
 יביסוס והתמרים והחרובין האורז
 תמן והקמון * האורז שבחוצה
 לארץ * כל המשתמש ממנו פטור:
 ב המקבל עליו להיות נאמן *
 מעשר את שהוא אוכל * ואת
 שהוא מוכר * ואת שהוא לוקח *
 ואינו מתארח אצל עם הארץ *
 רבי יהודה אומר אף המתארח
 אצל עם הארץ נאמן * אמרו לו *
 על עצמו אינו נאמן * כיצד יהא
 נאמן על של אחרים : ג המקבל
 עליו להיות חבר * נקרא ת"ס אינו
 מוכר לעם הארץ לח ויבש *

ואינו

ואינו לוקח ממנו לח * ואינו
 מתארח אצל עם הארץ ולא
 מארחו אצלו ובכסותו רבי יהודה
 אומר אף לא יגדל בהמה דקה *
 ולא יהא פרוץ בנדרים ובשחוק *
 ולא יהיה מטמא למתים * ומשמש
 בבית המדרש * אמרו לו לא באו
 אלו לכבד : ד הנחתומים * סו
 סאופיס לא חיבו אותם חכמים
 להפריש * אלא כדי תרומת
 מעשר וחדה * החנונים אינם
 רשאין למכור את הדמאי * כל
 המשפיעין במדה גסה * רשאין
 למכור את הדמאי * אלו הן
 המשפיעין במדה גסה * כגון
 הסטונות סותרים גדולים בתבואה ומוכרי
 תבואה : ה רבי מאיר אומר את
 שדרכו להמדר בגסה * ומדרו

ברקה

בְּדָקָה * טְפִלָּה דְּקָה לְגִסָּה * אֵת
 שְׂדַרְכוּ דְּהַמְרָד בְּדָקָה * וּמְרָדוּ
 בְּגִסָּה * טְפִלָּה גִסָּה לְדָקָה * אִי
 זו הִיא מְדָה גִסָּה * בְּיָבֵשׁ שְׁלִשָּׁה
 קַבִּין * וּבִלַּח דִּינָר * רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר
 סְלִי תְּאָנִים * וְסְלִי עֲנָבִים * וְקוֹפּוֹת
 שֶׁל יָרֵק * כָּל זֶמֶן שֶׁהוּא מוֹכְרָן
 אֲכִסְרָה פְּטוֹר :

אות ז' מסכת טהרות פרק ט'
 זְתִים מֵאֵימְתֵי מְקַבְּלִין טוֹמְאָה *
 מִשִּׁזְיֵעוּ זֵיעַת הַמַּעֲטָן כְּלוּ
 סַמְנִיחִין כּוּ הַזֹּתִים לְהוֹיֵב אֲבָל לֹא זֵיעַת
 הַקּוֹפָה * כְּדַבְּרֵי בֵּית שְׁמַאי רַבִּי
 שִׁמְעוֹן אוֹמֵר שִׁיעוֹר זֵיעָה שְׁלִשָּׁה
 יָמִים * בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים
 מִשִּׁיתְּחַבְּרוּ שְׁלִשָּׁה זֶה לָזֶה * רַבֵּן
 גַּמְדִּיאֵל אוֹמֵר מִשִּׁתְּגַמֵּר מְלֵאכְתָּן *

וחכמים

וְחַכְמַיִם אוֹמְרִים כְּדַבְּרֵיוּ : כ גָּמֵר
 מִדְּמָסוֹק אֲבָל עֵתִיד לִיקַח * גָּמֵר
 מִלִּיקַח * אֲבָל עֵתִיד לְלוּזֹת * אֲרַעוּ
 אֲבָל אוֹ מִשְׁתָּה אוֹ אוֹנָם אֲפִילוּ
 זָבִים וְזָבוֹת מְהֻלְכִים עֲלֵיהֶן טְהוֹרִין
 נָפְלוּ עֲלֵיהֶן מִשְׁקִין טְמֵאִין * אִין
 טְמֵא אֲלֵא מְקוֹם מַגְעֵן וְהַמּוֹחֵר
 הַיּוֹצֵא מֵהֵן טְהוֹר : ג נְגַמְרָה
 מְלֵאכְתָּן הָרִי אֵלוּ מוֹכְשֵׁרִין * נָפְלוּ
 עֲלֵיהֶן מִשְׁקִין טְמֵאִין * הַמּוֹחֵר
 הַיּוֹצֵא מֵהֵן ר' אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר
 וְחַכְמַיִם מְטַמְּאִין * אָמַר ר' שִׁמְעוֹן
 לֹא נִחְלְקוּ עַל הַמּוֹחֵל הַיּוֹצֵא מִן
 הַזֵּיתִים שֶׁהוּא טְהוֹר וְעַל מֵה
 נִחְלְקוּ עַל הַיּוֹצֵא מִן הַבוֹר * שְׂרַבִּי
 אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר וְחַכְמַיִם מְטַמְּאִין :
 ד הַגּוֹמֵר אֵת זֵיתוֹ וְשִׁיר קוֹפָה
 אַחַת יִתְּנָה לְעַנִּי כֵּהֵן * דַּבְּרֵי ר'

מאיר

מאיר • ר' יהודה אומר יוליד לו
את המפתח מיד • ר' שמעון אומר
מעת לעת : ה המניה את זיתיו
בכותש שימתונו שיתכסו שיהיו
נוחין לכתוש • הרי אלו מוכשרין •
שימתונו שימלחם • בית שמאי
אומרים מוכשרים • בית הלל
אומרים אינן מוכשרין • הפוצע
ממעבן זתים בידים טמאות טמאן :
ו המניה זיתיו בגג לגרגרם •
שיתכסו כל גרגר אפלו הן רום אמה
אינן מוכשרין • נתנן בבית
שידקו • שיתמעכו ועתיד להעלותן
לגג • נתנן בגג (שידקו או) שיפתחם
(ושימלחם) הרי אלו מוכשרין •
נתנן בבית עד שישמור את גגו •
או עד שיוליכם למקום אחר •
אינן מוכשרין : זרצה ליטול מהן

בד אחד או שני כדים • בית
שמאי אומרים קוצח חותך בטומאה
ומחפה מכסה בטהרה • בית הלל
אומרים אף מחפה בטומאה • רבי
יוסי אומר חופר בקרדומות של
מתכרת ומוריד לבית הבד
בטומאה : ה השרץ שנמצא
ברחים אין טמא אלא מקום
מגעו • אם היה משקה מהלך •
הכל טמא • נמצא על גבי
העלים • ישאלו הבדדים הפועלים
שעושים שמן בבית הבד לומר לא נגענו •
אם היה נוגע באום זתים הממוכרים
אפלו בשעורה טמא : ט נמצא
על גבי פרודים והוא נוגע
בכביצה טמא • פרודים על גבי
פרודים אף על פי שהוא נוגע
בכביצה • אין טמא אלא מקום

מגעו * נמצא בין הכותל לזיתים
טהור * נמצא בנג המעטן טהור *
נמצא במעטן הנג טמא * נמצא
שרוף על הזיתים * וכן מטלית
מהוהא כנר סנתחך כגס טהורה *
שקר הטומאות בשעת מציאתן :

אות חית שבת פרק כב

חבית שנישברה * מצילין הימנה
מזון שלש סעודות ואומר
לאחרים בואו והצילו לכם ובלבד
שלא יספוג * שלא יטאוב כידו לקנחם
בטפת הכלי אין סוחטין את הפרות
להוציא מהן משקין * ואם יצאו
מעצמן אסורים רבי יהודה אומר
אם לאוכלים * היוצא מהן מתר *
ואם למשקין היוצא מהן אסור *
חלות רבש שרסקן ^{חכס} מערב
שבת

שבת ויצאו מעצמן אסורים * ורבי
אליעזר מתיר : ב כד שבת
בחמין מערב שבת * שורין אותו
בחמין בשבת וכר שלא בא
בחמין מערב שבת מדיחין אותו
בחמין בשבת חוץ מן המליח
הישן (נ"א ורגים מלוחים קטנים)
וקוריים הספגין רב שקליפתו דקס
שהדחתן זו היא גמר מלאכתן :
ג שובר אדם את החבית * לאכול
הימנה גרוגרות ובלבד שלא
יתכוין לעשות כלי ואין נוקבים
מגופה של חבית דברי רבי
יהודה וחכמים מתירין (נ"א ורבי
יוסי מתיר) ולא יקבנה מצדה *
ואם היתה נקובה לא יתן עליה
שעוה * מפני שהיא ממרח *
אמר רבי יהודה מעשה בא לפני

רבן יוחנן בן זבאי בערב ואמר
 חוששני לו מחטאת : ד נותנין
 תבשיל לרנוך הבור בשביל
 שיהא שמור ואת המים היפים
 ברעים בשביל שיצנו ואת הצונן
 בחמין בשביל שיחמו מי שגששו
 פיליו בדרך במים מהלך בהין
 ואינו חושש הגיע לחצר החיצונה
 שוטחן בחמה אבל לא כנגד
 העם : ה הרוחץ במי מערה ובמי
 טבריא ונסתפג אפלו בעשר
 אלונגטאות • סדונים לא יביאם
 בידו • אבל עשרה בני אדם
 מסתפגין באלונגטית אחת פניהם
 ידיהם ורגליהם ומביאין אותן
 בידן : ו סבין וממשמשין בבני
 מעים • אבל לא מתעמלין • לשפספ
 ככה ולא מתגרדין • כמגדרת יין
 יורדין

יורדין לקורדימה • בקעה מלאה מים
 וטיט למטה ואין עושין אפקטוזין להקיא
 האוכל ואין מעצבין מתקנין ומיישבין
 העלמות את הקטן ואין מחזירין
 את השבר • מי שנפרקה טלח העלם
 מהפרק שלו ידו או רגלו לא יטרפם
 בצונן אבל רוחץ הוא בדרכו
 ואם נתרפא נתרפא :

אות ט זבחים פרק יב

טבול יום • ומחפר כפורים •
 אינן חולקין בקדשים
 לאכול לערב • אינן נוגע • ואינו
 מקריב • ואינו חולק לאכול
 לערב • בעלי מומין בין בעלי
 מומין קבועין • בין בעלי מומין
 עוברין • חולקין ואוכלין • אבל
 לא מקריבין • וכל שאינו ראוי

לְעֹבֵדָה אֵינוֹ חוֹלֵק בְּבֶשֶׁר * וְכֹל
 שְׂאִין לוֹ בְּבֶשֶׁר אֵין לוֹ בְּעוֹרוֹ
 אִפְלוּ טָמֵא בְּשַׁעַת זְרִיקַת דָּמִים *
 וְטָהוֹר בְּשַׁעַת הַקָּטָר הַלְבִּים *
 אֵינוֹ חוֹלֵק בְּבֶשֶׁר שֶׁנֶּאֱמַר הַמְקָרִיב
 אֶת דָּם הַשְּׁלָמִים וְאֶת הַחֶלֶב
 מִבְּנֵי אֲהֲרֹן לוֹ תִהְיֶה שׁוֹק הַיָּמִין
 דְּמָנָה * בְּכֹל שֶׁלֹּא זָכָה הַמִּזְבֵּחַ
 בְּבִשְׂרָהּ לֹא זָכוּ הַכֹּהֲנִים בְּעוֹרָה *
 שֶׁנֶּאֱמַר עוֹלֹת אִישׁ * עוֹלָה
 שֶׁעֲלָתָהּ לְאִישׁ * עוֹלָה שֶׁנִּשְׁחָטָה
 שֶׁלֹּא לְשָׂמָה * אִף עַל פִּי שֶׁלֹּא
 עֲדָתָהּ לְבָעָלִים * עוֹרָה לְכֹהֲנִים *
 אֶחָד עוֹלֹת הָאִישׁ * וְאֶחָד עוֹלֹת
 הָאִשָּׁה עוֹרוֹתֶיהֶן לְכֹהֲנִים : ג
 עוֹרוֹת קִדְשִׁים קָלִים לְבָעָלִים *
 וְעוֹרוֹת קִדְשֵׁי קִדְשִׁים לְכֹהֲנִים
 קָל וְחוֹמֵר * מָה אִם עוֹרָה שֶׁלֹּא

זָכוּ בְּבִשְׂרָהּ זָכוּ בְּעוֹרָה * קִדְשֵׁי
 קִדְשִׁים שֶׁזָּכוּ בְּבִשְׂרָן * אֵינוֹ דִּין
 שֶׁיִּזְכּוּ בְּעוֹרָן * אֵין מִזְבֵּחַ יוֹכִיחַ *
 שְׂאִין לוֹ עוֹר מִכֹּל מְקוֹם : ד כֹּל
 הַקִּדְשִׁים שֶׁאֵירַע בָּהֶם פְּסוּל
 קוֹדֵם לְהַפְשִׁטָן * אֵין עוֹרוֹתֶיהֶם
 לְכֹהֲנִים * לְאַחַר הַהַפְשִׁטָן
 עוֹרוֹתֶיהֶם לְכֹהֲנִים * אִרְ חֲנִינָא
 סָגֵן הַכֹּהֲנִים * מִיָּמִי לֹא רִאִיתִי
 עוֹר יוֹצֵא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה * אִרְ
 עֲקִיבָא מִדְּבָרָיו לְמַדְנֵנו *
 שֶׁהַמְּפָשִׁיט אֶת הַבְּכוֹר * וְנִמְצָא
 טָרְפָה שִׂיאוֹתוֹ הַכֹּהֲנִים בְּעוֹרוֹ *
 וְחֶכ"א אֵין לֹא רִאִינוּ רִאִיָּה אֶדָּא
 יוֹצֵא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה : ה פְּרִים
 הַנִּשְׂרָפִים וְשֶׁעִירִים הַנִּשְׂרָפִים *
 בְּזִמָּן שֶׁהֵם נִשְׂרָפִים כְּמִצּוֹרָתָן *
 נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדִּשָּׁן * וּמִטְמָאִין

בגדים * ואם אינן נשרפים
 במצותן * נשרפין בבית הבירה
 סאורע כו פסול קודם זריקה ואינן מטמאין
 בגדים : ו הו סובלים אותם
 במוטות יצאו הראשונים חוץ
 לחומת העזרה * והאחרונים לא
 יצאו * הראשונים מטמאין בגדים *
 והאחרונים אינם מטמאין בגדים *
 עד שיצאו * יצאו אלו ואלו * אלו
 ואלו מטמאין בגדים * ר' שמעון
 אומר אלו ואלו אינם מטמאין
 בגדים * עד שיצת האור ברבן *
 נתך הבשר * אין השורף מטמא
 בגדים :

אות יוד יומא פרק ח

יום הגפורים אסור באכילה *
 ובשתיה * וברחיצה *

ובסיבה

ובסיבה * ובנעירת הסנדל *
 ובתשמיש המטה * והמלך והכלה
 ירחצו את פניהם * והחיה תנעול
 את הסנדל * ד"ר אליעזר * וחכמים
 אוסרין : ב האוכל ככותבת
 הגסרה * כמזה וכגרעינרתה
 והשיתה מלא לגמיו חייב * כל
 האוכלין מצטרפין לככותבת *
 וכל המשקין מצטרפין למלא
 לגמיו * האוכל ושיתה אין
 מצטרפין : ג אכל ושיתה בהעלם
 אחת * אינו חייב אלא חטאת
 אחת * אכל ועשה מלאכה
 חייב שתי חטאות * אכל אוכלים
 שאינן ראויין לאכילה * ושיתה
 משקין שאינן ראויין לשתיה *
 ושיתה ציר * או מוריס פטור : ד
 התינוקות אין מענין אותן ביום

הכפורים

הכפורים * אבל מחנכין אותם
 לפני שנה * ולפני שנתים * בשביל
 שיהיו רגילין במצות : ה עוברת
 שהריחרה * מאכילין אותה עד
 שתשיב נפשה * חולה מאכילין
 אותו על פי בקי אין * ואם אין
 שם בקי אין * מאכילין אותו על
 פי עצמו * עד שיאמר די : ו מי
 שאחזו בודמוס * מאכילין אותו
 אפרו דברים טמאים * עד שיאורו
 עיניו * מי שנשכו בלב שוטה * אין
 מאכילין אותו מחצר כבד שלו *
 ור' מתאי בן הרש מתיר * ועוד
 א"ר מתאי בן הרש * החושש
 בגרונו * מטילין סם בתוך פיו
 בשבת * מפני שהוא ספק נפשות *
 וכל ספק נפשות דוחה את
 השבת : ז מי שנפלה עליו

מפורת * ספק הוא שם * ספק
 אינו שם * ספק חי * ספק מת *
 ספק נכרי * ספק ישראל * מפקחין
 עליו את הגל מצאוהו חי * מפקחין
 עליו * ואם מת יניחוהו : ח חטאת
 ואשם ודאי מכפרין מיתה ויום
 הכפורים מכפרין עם התשובה *
 תשובה מכפרת על עבירות
 קלות * על עשה ועל לא תעשה
 ועל החמורות היא תולדה עד
 שיבא יום הכפורים ויכפר : ט
 האומר אהטא ואשוב * אהטא
 ואשוב * אין מספיקין בידו לעשות
 תשובה * אהטא ויום הכפורים
 מכפר * אין יום הכפורים מכפר *
 עבירות שבין אדם למקום * יום
 הכפורים מכפר * עבירות שבין
 אדם לחברו אין יום הכפורים

מכפר עד שירצה את חברו •
 אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל •
 לפני מי אתם מטהרין מי מטהר
 אתכם • אביכם שבשמים •
 שנאמר וזרקתי עליכם מים
 טהורים וטהרתם ואומר מקוה
 ישראל יי • מה מקוה מטהר את
 הטמאים אף הקדוש ברוך הוא
 מטהר את ישראל :

אות כ ברכות פרק ו

ביצד מברכין על הפירות • על
 פירות האילן אומר בורא
 פרי העץ חוץ מן היין שעל היין
 אומר בורא פרי הגפן ועל פירות
 הארץ אומר בורא פרי האדמה •
 חוץ מן הפת שעל הפת הוא
 אומר המוציא לחם מן הארץ
 ועל

ועל הירקות אומר בורא פרי
 האדמה רבי יהודה אומר בורא
 מיני דשאים : כ ברך על פירות
 האילן בורא פרי האדמה יצא •
 ועל פירות הארץ בורא פרי העץ
 לא יצא • על בלם אם אמר
 שיהכל יצא : ג על דבר שאין
 גודרו מן הארץ אומר שיהכל
 על החומץ ועל הנובלות פירות
 שכלו מהאילן קודם כישולן ועל הגובאי
 אומר שיהכל • (על ההקב ועל
 הגבינה ועל הביצים אומר שיהכל)
 ר' יהודה אומר כל שהוא מין
 קללה אין מברכין עליו : ד היו
 לפניו מינים הרבה רבי יהודה
 אומר אם יש ביניהם ממין שבעה
 מברך עליו וחכ"א מברך על אי
 זה מהם שירצה : ה ברך על

היין שלפני המזון פטר את היין
 שלאחר המזון ברך על הפרפרת
 היא פת הלנועה בקערס שלפני המזון *
 פטר את הפרפרת שלאחר המזון *
 ברך על הפת פטר את הפרפרת
 על הפרפרת לא פטר את הפת *
 ב"ש אומרים אף לא מעשה
 קדרה : ו היו יושבין לאכור * כל
 אחד ואחד מברך לעצמו * הסיבו
 אחד מברך לכדם * בא להם יין
 בתוך המזון כל אחד ואחד מברך
 לעצמו * לאחר המזון אחד מברך
 לכדם * והוא אומר על המוגמר
 אף על פי שאין מביאין את
 המוגמר אלא לאחר הסעודה :
 ז הביאו לפניו מליח בתחלה
 ופת עמו מברך על המליח ופטר
 את הפת שהפת טפלה לו * זה

הכלל

הכלל כל שהויה עיקר ועמו
 טפלה * מברך על העיקר ופטר
 את הטפלה : ה אכל תאנים
 וענבים ורמונים מברך אחריהן
 שלש ברכות דברי רבן גמליאל
 וחכ"א ברכה אחת מעין שלש *
 ר' עקיבא אומר אפלו אכל שרק
 והוא מזונו מברך אחרי שלש
 ברכות * השותה מים לצמאו
 אומר שהכל נהיה בדברו * רבי
 מרפון אומר בורא נפשות רבות :

אות למד מסכת סוכה פרק ד
 דולב וערבה * ששה ושבעה *
 ההלל והשמחה שמונה *
 סבה ונסוך המים שבעה והחליל
 חמשה וששה : ב דולב שבעה
 כיצד * יום טוב הראשון של חג

שחל

שָׁחַל לְהִיּוֹת בְּשֶׁבֶת • לֹלֵב
 שְׁבָעָה • וּשְׂאֵר כָּל הַיָּמִים שִׁשָּׁה:
 גַּעֲרָבָה שְׁבָעָה כִּיצַד • יוֹם שְׁבִיעִי
 שֶׁל עֲרָבָה שָׁחַל לְהִיּוֹת בְּשֶׁבֶת •
 עֲרָבָה שְׁבָעָה וּשְׂאֵר כָּל הַיָּמִים
 שִׁשָּׁה: ד מְצוֹת לֹלֵב כִּיצַד • יוֹם
 טוֹב הָרֵאשׁוֹן שֶׁל חַג שָׁחַל לְהִיּוֹת
 בְּשֶׁבֶת • (כָּל הָעַם) מוֹלִיכִין אֶת
 לֹלְבֵיהֶם לְהַר הַבַּיִת מֵעֲרֹב שֶׁבֶת •
 וְהַחֲזָנִים מְקַבְּלִין מֵהֶן • וְסוֹדְרִין
 אוֹתָן עַל גְּבֵי אֵיצְטָבָא • וְהוֹקְנִים
 מִנִּיחִין אֶת שְׁלָהֶן בַּלְשָׁכָה •
 וּמְרַמְדִים אוֹתָם לֹמֵר כָּל מִי
 שְׁמַגִּיעַ לֹלְבֵי בְּיָדוֹ הָרִי הוּא לוֹ
 בְּמַתָּנָה • לְמַחֵר מִשְׁבִּימִין וּבְאִין •
 וְהַחֲזָנִים זוֹרְקִים אוֹתָם לְפָנֵיהֶם •
 וְהֵן מַחְטִיפִין וּמְכִין אִישׁ אֶת
 חֲבֵירוֹ וּכְשֶׂרָאוּ בֵּית דִּין שְׁבָאוּ

לִיד

לִידֵי סַכְנָה • הִתְקִינוּ שִׁיחָא כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד נוֹטֵל בְּבֵיתוֹ: ה מְצוֹת
 עֲרָבָה כִּיצַד • מָקוֹם הִיא לְמַטָּה
 מִירוֹשָׁלַיִם וּנְקָרָא מוֹצָא • יוֹרְדִין
 לְשֵׁם וּמְלַקְטִין מִשָּׁם מוֹרְבֵיּוֹת עַנְפִּים
 גְּדוּלִים נְכוּסִים שֶׁל עֲרָבָה • וּבְאִין וְזוֹקְפִין
 אוֹתָן בְּצַדֵי הַמְּזֻבָּח וְרַא שִׁיחָן
 כְּפוּפִין עַל גְּבֵי הַמְּזֻבָּח • תְּקַעוּ
 וְהִרְיעוּ וְתִקְעוּ בְּכָל יוֹם מְקִיפִין
 אֶת הַמְּזֻבָּח פְּעַם אַחַת • וְאוֹמֵר
 אָנָּה יי הוֹשִׁיעָה נָא אָנָּה יי הַצְּלִיחָה
 נָא • ר' יְהוּדָה אוֹמֵר אָנִי וְרֵוּ
 הוֹשִׁיעָה נָא • וְאוֹתוֹ הַיּוֹם מְקִיפִין
 אֶת הַמְּזֻבָּח שְׁבָעָה פְּעָמִים •
 בְּשַׁעַת פְּטִירְתָן מָה הֵן אוֹמְרִים •
 יוֹפֵי לָךְ שְׂכַח לָךְ מְזֻבָּח יוֹפֵי לָךְ
 מְזֻבָּח • ר' אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר לֵיהּ
 וְלָךְ מְזֻבָּח (לֵיהּ וְלָךְ מְזֻבָּח):

כמעשהו

ו כמעשהו בחור כך מעשרו
 בשבת * אלא שהיו מלקטין
 אותן מערב שבת ומניחין אותן
 בגיגיות כלים כמין חכיות שר זהב
 כדי שלא יכמוש * ר' יוחנן בן
 ברוקה אומר חריות ענפי דקל של
 דקל היו מביאין והקטין אותן
 בקרקע בצדי המזבח * ואותו
 היום נקרא יום חבוט חריות : ז
 מיד התינוקות שומטין את
 לולביהן * ואוכלין אתרוגייהן : ח
 ההלל והשמחה שמונה ביצר *
 מלמד שחייב אדם בהלל
 ובשמחה ובכבוד יום טוב האחרון
 של חג בשאר כל ימות החג *
 סכה שבעה ביצר * גמר מקאכוד
 לא יתיר סכתו אבל מוריד את
 הכלים מן המנחה ולמעלה מפני

כבוד יום טוב האחרון של חג :
 ט נסוד המים (שבעה) * ביצר *
 צלוחית של זהב מחזקת שלשה
 לוגים * היה ממלא מן השלות *
 הגיעו לשער המים * תקעו
 והריעו והתקעו * ערה בכבש
 ופנה לשמאלו * ושני ספרים של
 כסף היו שם * רבי יהודה אומר
 שר סיד היו * אלא שהיו משחרין
 פניהם מפני תיין * ומנקבין כמין
 שני חטמין דקין * אחד מעבה *
 ואחד דק * כדי שיהיו שניהם
 בלין בבית אחת * מערבי של מים *
 מזרחי של יין * עירה של מים
 לתוך של יין * ושד יין לתוך של
 מים יצא * רבי יהודה אומר *
 בדוג היה מנסך כל שמונה *
 ולמנסך אומרים לו הגבה ידך *

שפּעם אחת נסך אַחד על גבי
 רגליו • ורגמוהו כּל העם
 באַתרוגיהן: יכמעשהו בחול כּך
 מעשהו בשבת • אַדא שְהִירָה
 ממלא מערב שבת חבית שר
 זֶהב שאינה מקדשת • מן השלוח •
 ומניחה בלשכה • נשפכה או
 נתגדטה • היה ממלא מן הכיור •
 שהיין והמים המגדין • פסולים
 על גבי המזבח :

אות מ מועד קטן פרק ב

מי שהפך את זיתיו ואירעו אכל
 או אונס • או שהטעורו
 פועלים • טוען קורא ראשונה
 ומניחה לאחר המועד • ד"ר
 יהודה • ר' יוסי אומר זולף וגומר
 וגף כדרכו • ב וכן מי שהיה יינו

בתוך

בתוך הכור ואירעו אכל או אונס
 או שהטעורו (פועלים) זולף וגומר
 וגף כדרכו • ד"ר יוסי • ר' יהודה
 אומר עושה לו למודים נסדים טל
 מן בשביל שלא יחמיץ: ג מכנים
 אדם פירותיו מפני הנגבים •
 ושולח מסור מן המוס פשתנו מן
 המשרה בשביל שלא תאבד
 ובלבד שלא יבויץ את מלאכתו
 במועד • ובלן אם כונו מלאכתן
 במועד יאבדו: ד אין לוקחין
 בתים (אבנים) עבדים ובהמה
 אלא לצורך המועד • או לצורך
 המוכר שאין לו מה יאכל • אין
 מפנין מבית לבית • אבל מפנה
 הוא לחצרו • אין מביאין בלים
 מבית האומן • אם חושש להם
 מפנין לחצר אחרת: ה מחפין

את

ה 5

מכסין את הקציעות תאנים שטוחים
 כשהם ליכש בק"ש • ר' יהודה אומר
 אף מעבין • מוכרי פירות כסות
 ובלים • מוכרים בצנעה לצורך
 המועד • הצירין • והדשושות שרושין
 וכותשין סימין לדיוסקא והגרוסות שבושין
 גרוסין של פול עושין בצנעה לצורך
 המועד • ר' יוסי אומר הם החמירו
 על עצמן :

אות נון פרק שבת כא

נוטל אדם את בנו והאבן בידו •
 וכלכלה סל והאבן בתובה •
 ומטלטלין תרומה טמאה עם
 הטהורה ועם החולין • ר' יהודה
 אומר אף מעלין את המדמע
 חולין שנתערכו באחד ומאה : ב האבן
 שעל פי החבית מטה על צדה

והיא

והיא נופלת • היתה בין החביות •
 מגביהה ומטה על צדה • והיא
 נופלת • מעות שעל הכר • נוער
 את הכר • והן נופלות • היתה
 עריו לשלישת • דבר של טיוקף מקנחהו
 בסמרטוט • חסוכה של כנר היתה של
 עור • נוהגין עליה מים עד
 שתכלה : ג בש"א מגביהין מן
 השלחן עצמות וקליפין • ובה"א
 נוטל את הטבלה כדה ומנערה •
 מעבירין מעל השלחן פרורין
 פחות מבזית • ושער של אפונים
 ושער ערשים • מפני שהוא מאכל
 בהמה • ספוג אם יש לו עור
 בית אחיזה • מקנחין בו ואם
 לאו אין מקנחין בו • (והכ"א) בין
 כך ובין כך נוטל בשבת • ואינו
 מקבלי טומאה :

אות

אות סמך כריתות פרק ד

סֶפֶק אֶכֶל חֶלֶב * סֶפֶק לֹא אֶכֶל
 וְאִפִּילוּ אֶכֶל * סֶפֶק יֵשׁ בּוֹ
 בְּשִׁיעוֹר * סֶפֶק שְׂאִין בּוֹ * חֶלֶב
 וְשׂוֹמֵן לִפְנֵי אֶכֶל אֶת אֶחָד מֵהֶן *
 וְאִין יְדוּעַ אֵיזָה מֵהֶן אֶכֶל * אִשְׁתּוֹ
 וְאַחֹתוֹ עִמּוֹ בְּבַיִת * שְׁגֵג בְּאַחַת
 מֵהֶן * וְאִין יְדוּעַ בְּאִיזוֹ מֵהֶן שְׁגֵג *
 שֶׁבֶת וְיוֹם טוֹב וְעִשָּׂה מְלֹאכָה
 בְּאֶחָד מֵהֶן וְאִין יְדוּעַ בְּאִיזָה
 מֵהֶם עֲשָׂה מִבֵּיא אֲשֶׁם תְּלוּי : ב
 כִּשָּׁם שְׂאֵם אֶכֶל חֶלֶב וְחֶלֶב
 בְּהֶעֱלַם אֶחָד אֵינוֹ חַיִּיב אֶלָּא
 חֲטָאת אַחַת * כִּךְ עַל לֹא הוֹדַע
 שְׁלָהֶן * אֵינוֹ מִבֵּיא אֶלָּא אֲשֶׁם
 אֶחָד אִם הֵיטָה יְדִיעָה בְּנִתִּים *
 כִּשָּׁם שֶׁהוּא מִבֵּיא חֲטָאת עַל כִּךְ

אחד

אֶחָד וְאֶחָד * כִּךְ הוּא מִבֵּיא אֲשֶׁם
 תְּלוּי * עַל כֹּל אֶחָד וְאֶחָד * כִּשָּׁם
 שְׂאֵם אֶכֶל חֶלֶב וְדָם וְנוֹתֵר וּפְגוּל
 בְּהֶעֱלַם אֶחָד * חַיִּיב עַל כֹּל
 אֶחָד וְאֶחָד * כִּךְ עַל לֹא הוֹדַע
 שְׁלָהֶן מִבֵּיא אֲשֶׁם תְּלוּי עַל כִּךְ
 אֶחָד וְאֶחָד * חֶלֶב וְנוֹתֵר לִפְנֵי *
 אֶכֶל אֶחָד מֵהֶם וְאִין יְדוּעַ אֵיזָה
 מֵהֶם אֶכֶל * אִשְׁתּוֹ נָדָה וְאַחֹתוֹ
 עִמּוֹ בְּבַיִת * שְׁגֵג בְּאַחַת מֵהֶן
 וְאִין יְדוּעַ בְּאִיזָה מֵהֶן שְׁגֵג * שֶׁבֶת
 וְיוֹם הַכְּפוּרִים וְעִשָּׂה מְלֹאכָה בֵּין
 הַשְּׂמִשׁוֹת * וְאִין יְדוּעַ בְּאִיזָה
 מֵהֶם עֲשָׂה * ר' אֱלִיעֶזֶר מְחַיִּיב
 חֲטָאת וּר' יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר אֶרְיוֹסִי
 לֹא נִחְלְקוּ עַל הַעוֹשָׂה מְלֹאכָה
 בֵּין הַשְּׂמִשׁוֹת שֶׁהוּא פְטוּר * שְׂאֵנִי
 אוֹמֵר מִקְצֵרֵת מְלֹאכָה עֲשָׂה

מהיום

מהיום * ומקצתה למחר * ועל
 מה נחלקו על העושה בתוך
 היום * ואין ידוע אם בשבת
 עשה * ואם ביום הכפורים עשה *
 או על העושה * ואין ידוע מעין
 איזו מלאכה עשה * ר' אליעזר
 מחייב חטאת ור' יהושע פוטר
 א"ר יהודה פוטרו היה ר' יהושע
 אף מאשם תלוי : ג רבי שמעון
 שזורי ור' שמעון אומרים לא
 נחלקו על דבר שהוא משם אחד
 שהוא חייב ועל מה נחלקו על
 דבר שהוא משום שני שמורת *
 שר' אליעזר מחייב חטאת ור'
 יהושע פוטר * א"ר יהודה אפילו
 נתבונן ללקט תאנים ולקט ענבים *
 ענבים ולקט תאנים * שחורות
 ולקט לבנות * לבנות ולקט

שחורות

שחורות * ר' אליעזר מחייב
 חטאת ור' יהושע פוטר * א"ר
 יהודה תמה אני אם יפטר בה
 ר' יהושע * אם כן למה נאמר
 אשר חטא בה פרט למתעסק :

אות עיין מסכת שביעית פרק א
 עד אימתי חורשין בשדה האילן
 ערב שביעית * בש"א כר
 זמן שהוא יפה לפני * ובה"א עד
 העצרת * וקרובין דברי אלו
 להיות בדברי אלו : ב איזרו
 שדה האילן * כל שלשה אילנות
 לבית סאה אם ראויין לעשרת
 כבר דבילה של נשים מנה
 באיטלקי חורשים כל בית סאה
 בשבילן * פחות מפאן אין חורשין
 להן אלא מלא האורה וסלו

חוצה

חוֹצָה לוֹ : ג אֶחָד אֵילָן סָרֵק *
 וְאֶחָד אֵילָן מֵאֵבֶל * רֹאִין אוֹתָן
 כְּאִילוֹ הֵם תְּאֲנִים * אִם רְאוּיִן
 לַעֲשׂוֹת כְּכֹר דְּבִלָּה יֵשׁ שְׂשִׁים
 מָנָה בְּאֵיטְלָקִי חוֹרְשִׁים כָּר בֵּית
 סָאָה בְּשִׁבְלֵן * פְּחוֹת מִכָּאֵן אֵין
 חוֹרְשִׁים לָהֵן אֶדָּא לְצַרְכֵּן : ד הֵיה
 אֶחָד עוֹשֶׂה כְּכֹר דְּבִלָּה וְשָׁנִים
 אֵין עוֹשִׂין אוֹ שְׁנַיִם עוֹשִׂין וְאֶחָד
 אֵינוֹ עוֹשֶׂה אֵין חוֹרְשִׁין לָהֵן אֶדָּא
 לְצַרְכֵּן * עַד שִׁיְהִיו מִשְׁלֹשָׁה וְעַד
 תִּשְׁעָה * הֵיוּ עֶשְׂרֵה מְעַשְׂרֵה
 וְלִמְעַלָּה בֵּין עוֹשִׂין בֵּין שְׁלֹשִׁין
 עוֹשִׂין חוֹרְשִׁין כָּר בֵּית סָאָה
 בְּשִׁבְלֵן * שְׁנַאֲמַר בְּחֵרִישׁ וּבִקְצִיר
 תִּשְׁבוֹת * אֵין צָרִיד לֹאמַר חֵרִישׁ
 וְקְצִיר יֵשׁ שְׂבִיעִית * אֶדָּא חֵרִישׁ
 יֵשׁ עָרֵב שְׂבִיעִית שְׁהוּא נִכְנָס

בשביעית

בְּשִׁבִיעִית * וְקְצִיר יֵשׁ שְׂבִיעִית
 שְׁהוּא יוֹצֵא לְמוֹצָאֵי שְׂבִיעִית *
 ר' יִשְׁמַעֵאל אוֹמַר מַה חֵרִישׁ
 רְשׁוֹת אַף קְצִיר רְשׁוֹת * יוֹצֵא
 קְצִיר הָעוֹמֵר : ה שְׁלֹשָׁה אֵילָנוֹת
 יֵשׁ שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים הֵרִי אֵלוֹ
 מְצַטְרֵפִין וְחוֹרְשִׁין כָּל בֵּית סָאָה
 בְּשִׁבְלֵן וְכַמָּה יֵהָא בֵּינֵיהֶם * רַבֵּן
 (שְׁמַעוֹן) בֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמַר כְּדִי
 שִׁיְהֵא הַבְּקָר עוֹבֵר בְּכִרְיוֹ :
 ו עֶשֶׂר נְטִיעוֹת מְפֹזְרוֹת בְּתוֹךְ
 בֵּית סָאָה * חוֹרְשִׁין כָּר
 בֵּית סָאָה בְּשִׁבְלֵן עַד רֹאשׁ
 הַשָּׁנָה * הֵיוּ עֲשׂוּיוֹת שׁוֹרָה
 וּמוֹקְפוֹת עֶטְרָה * גַּרְר סָבִיב אֵין
 חוֹרְשִׁין לָהֶם אֶלָּא לְצַרְכֵּן :
 ז הַנְּטִיעוֹת וְהַדְּלוּעִים מְצַטְרֵפִין
 לְתוֹךְ בֵּית סָאָה * רִשְׁבַּנָּא * כָּר

עשרה

עֲשָׂרָה דְלוּעִים לְבֵית סָאָה חוֹרְשִׁין
 כָּל בֵּית סָאָה עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה :
 ח עַד אֵימְתֵי נִקְרָאוּ נְטִיעוֹת • רַבִּי
 אֲדֵעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אָמַר עַד
 שְׁיָחוּרוֹ • ר' יְהוֹשֻׁעַ אָמַר בֵּת
 שְׁבַע שָׁנִים • רַע"א • נְטִיעָה
 בְּשָׂמָה • אֵילָן שְׁנַגְמָם ^{שחטק}
 וְהוֹצִיָא חֲלִיפִין • מְטַפָּח וּלְמַטָּה
 כְּנִטְיעָה • מְטַפָּח וּלְמַעַלָּה כְּאֵילָן •
 דְּבַרִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן :

אות פ מס' פרה פרק ד

פֶּרֶת חֲטָאֵת שֶׁשְּׁחָטָה יִשְׂרָאֵל
 לְשָׂמָה • קֶבֶל וְהִזָּה יִשְׂרָאֵל
 לְשָׂמָה אוֹ לְשָׂמָה וְיִשְׂרָאֵל לְשָׂמָה
 אוֹ יִשְׂרָאֵל לְשָׂמָה וְלְשָׂמָה פְּסוּלָה •
 רַבִּי אֲלִיעָזָר מִכְּשִׁיר • וְיִשְׂרָאֵל רָחֵץ
 יָדָיו וְרַגְלָיו פְּסוּלָה • ר' אֲלִיעָזָר

מכשיר

מִכְּשִׁיר • וְיִשְׂרָאֵל בְּכֹהֵן גְּדוֹר
 פְּסוּלָה • ר' יְהוּדָה מִכְּשִׁיר •
 וּבְמַחוּסָר בְּגָדִים פְּסוּלָה • וּבְבִגְדֵי
 לָבָן הֵיטָה גַּעֲשִׁית : ב יִשְׂרָפָה
 חוּץ מִגִּתָּה • אוֹ בְּשֵׁתֵי גִתוֹת •
 אוֹ שֶׁשָּׂרַף שְׁתֵּים בְּגַת אַחַת
 פְּסוּלָה הִזָּה וְלֹא כִּיּוֹן כְּנֶגֶד הַפֶּתַח
 פְּסוּלָה • הִזָּה מִשְׁשִׁית שְׁבִיעִית •
 וְחֹזֵר וְהִזָּה שְׁבִיעִית פְּסוּלָה •
 מִשְׁבִּיעֵית שְׁמִינִית • וְחֹזֵר וְהִזָּה
 שְׁמִינִית כְּשָׂרָה : ג יִשְׂרָפָה יִשְׂרָאֵל
 בְּעֵצִים • אוֹ בְּכָל עֵצִים • אֶפְלוּ
 בְּקִשׁ אוֹ בְּגִבְבָּה כְּשָׂרָה • הַפְּשִׁיטָה
 וְנִתְחָה כְּשָׂרָה שְׁחָטָה עַל מְנַת
 לְאֶכּוֹל מִבְּשָׂרָה • וְלִשְׁתּוֹת מִדָּמָה
 כְּשָׂרָה • רַבִּי אֲלִיעָזָר אָמַר אֵין
 מִחְשָׁבָה פּוֹסְלַת בַּפְּרָה : ד כָּר
 הַעוֹסְקִין בַּפְּרָה מִתְחַלָּה וְעַד סוּף

מטמאין

מִטְמְאִין בְּגָדִים * וּפּוֹסְלִים אוֹתָהּ
 בְּמִלְאָכָה * אִירַע בָּהּ פְּסוּל
 בְּשִׁחִיטָתָהּ אֵינָה מִטְמְאָה בְּגָדִים
 אִירַע בָּהּ בְּהַזְיִיתָהּ * כָּל שְׁעוֹסֵק
 בָּהּ לִפְנֵי פְּסוּלָהּ מִטְמֵא בְּגָדִים *
 לְאַחַר פְּסוּלָהּ * אֵינּוּ מִטְמֵא
 בְּגָדִים * נִמְצָא חוּמְרָה קוּלָּה *
 לְעוֹלָם מוֹעֵידִין בָּהּ * וּמַרְבִּין לָהּ
 עֲצִים * וּמַעֲשִׂיהָ בַיּוֹם וּבַלַּיְלָה *
 הַמְּלֹאכָה פּוֹסְלָתָהּ בְּהַעֲדָה שֶׁתַּעֲשֶׂה
 אַפְר * וְהַמְּלֹאכָה פּוֹסְלָתָהּ בְּמֵי
 עַד שִׁיטְלוּ אֶת הָאֶפֶר :

אות צ מס' פרה פרק ט

צְלוּחִית שֶׁנֶּפֶל לְתוֹכָהּ מֵיָם כָּל
 שֶׁהָיוּ * רַבִּי אֶלְיָעֵזֶר
 אָמַר יֵזֶה שְׁתֵּי הַזְּיוֹת * וַחֲכָמִים
 פּוֹסְלִין * יָרַד לְתוֹכָהּ טָר * רַבִּי

אליעזר

אֶלְיָעֵזֶר אָמַר יִנְיַחָנָה בְּחִמָּה
 וְהִטָּל עוֹלָה * וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין *
 נֶפֶל לְתוֹכָהּ מִשְׁקִין וּמֵי פִירוֹת *
 יַעֲרָה וְצָרִיךְ לְנַגֵּב * דִּיּוֹ קוּמוֹס
 וְקִנְקִנְתוֹס וְכָל דְּבַר שֶׁהוּא רוּשִׁם *
 יַעֲרָה וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְנַגֵּב : ב נֶפֶל
 לְתוֹכָהּ שְׁקָצִים וְרַמְשִׁים וְנִתְבַּקְּעוּ *
 אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּנּוּ מֵרְאִיָּהֶם פְּסוּלִין *
 חֲפוּשִׁית בֵּן כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ פּוֹסְלָתָהּ *
 מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּשִׁפּוּפֶרֶת * רַבִּי
 שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְיָעֵזֶר בֵּן יַעֲקֹב
 אָמְרִים * הַדִּירָה וְהַכֶּנֶּה
 שֶׁבִּתְבוּאָה כְּשֵׁרִים * מִפְּנֵי שֶׁאֵין
 בָּהֶם לַחַה : ג שְׁתֵּה מֵהֵן בְּהִמָּה
 אִם חִיָּה פְּסוּלִין * כָּל הַעוֹפּוֹת
 פְּסוּלִין * חוּץ מִן הַיּוֹנָה מִפְּנֵי
 שֶׁהִיא מוֹצֵצָת * כָּל הַשְּׂרָצִים
 אֵינָם פְּסוּלִין * חוּץ מִן הַחוּלְדָּה

מפני

מפני שהיא מדקת • רבן גמליאל
 אומר אף הנחש • מפני שהיא
 מקיאה • רבי אליעזר אומר אף
 העכבר: ד החושב על מי חטאת
 לשתותן • רבי אליעזר אומר
 פסול • רבי יהושע אומר כשיטה •
 א"ר יוסי במה דברים אמורים
 במים שאינם מקודשים • אבל
 במים המקודשין רבי אליעזר
 אומר כשיטה • רבי יהושע אומר
 כשישתה ואם גרגר כשר: ה מי
 חטאת שנפסלו • לא יגבלם
 בטיט • שרא יעשה תקלה
 לאחרים רבי יהודה אומר בטלו •
 פרה ששתתה מי חטאת בשרה
 טמא מעת לעת • ר' יהודה
 אומר בטלו במעיה: ו מי חטאת
 ואפר חטאת • לא יעבירם בנהר

ובספינה • ולא ישטם ער פני
 המים • ולא יעמוד בצד זה
 ויזרקם לצד זה אבל עובר הוא
 במים עד צוארו • עובר הוא
 הטהור לחטאת • ובירו כרי
 ריקם הטהור לחטאת • ובמים
 שאינם מקודשין: ז אפר כשר
 שנתערב באפר מקלה הולכים
 אחר הרוב לטמא • ואין מקדשין
 בו • רבי אליעזר אומר מקדשין
 בכודן: ח מי חטאת שנפסלו •
 מטמאין את הטהור לתרומה
 בידיו ובגופו • ואת הטהור
 לחטאת לא בידיו ולא בגופו •
 נטמאו מטמאין את הטהור
 לתרומה • בידיו ובגופו • ואת
 הטהור לחטאת בידיו אבל לא
 בגופו • אפר כשר שנתנו על גבי

המים שאינן ראויין לקדש *
 מטמאין את הטהור לתרומה *
 בידיו ובגופו * את הטהור לחטאת
 לא בידיו ולא בגופו :

אות קוף מסכת מעילה פרק ד
 קדשי המזבח מצטרפין זה עם
 זה למעילה ולתייב עליהן
 משום פגור נותר וטמא * קדשי
 בדק הבית מצטרפין זה עם זה *
 קדשי המזבח וקדשי בדק הבית
 מצטרפין זה עם זה למעילה :
 בחמשה דברים בעולה מצטרפין
 זה עם זה * הבשר והחלב
 והסולת והיין והשמן * וששה
 בתורה * הבשר והחלב והסולת
 והיין והשמן והקחם התרומה
 ותרומת מעשר ותרומת מעשר

של דמאי החקה והבכורים *
 מצטרפין זה עם זה לאסור
 ולתייב עליהן את החומש : ג כ
 הפגולין מצטרפין זה עם זה *
 כל הנותרין מצטרפין זה עם זה *
 כל הנבלות מצטרפות זו עם זו *
 כל השרצים מצטרפין זה עם זה *
 דם השרץ ובשרו מצטרפין
 בכעדשה * כלל א"ר יהושע כל
 שטומאתו ושעורו שוין מצטרפין
 זה עם זה * טומאתו ולא שעורו
 שעורו ולא טומאתו * לא טומאתו
 ולא שעורו * אינן מצטרפין זה
 עם זה : ד הפגול והנותר אין
 מצטרפין זה עם זה * מפני שהם
 שני שמות * השרץ והנבלה וכן
 הנבלה ובשר המת * אין מצטרפין
 זה עם זה לטמא אפילו בקר

שְׁבִישְׁנֵיהֶם • האוכל שְׁנַטְמָא בְּאֵב
 הַטּוּמְאָה וְשַׁנְטָמָא בְּוֶרֶד
 הַטּוּמְאָה • מְצַטְרְפִין זֶה עִם זֶה •
 לְטַמָּא בְּקַל שְׁבִישְׁנֵיהֶם : ה כָּל
 הָאוֹכְלִין מְצַטְרְפִין לְפָסוּל אֶת
 הַגְּוִיָּה • בְּכַחְצֵי פָּרֶס • בְּמִזוּן שְׁתֵּי
 סְעוּדוֹת לְעֶרֶב • בְּכַבִּיצָה לְטַמָּא
 טוּמְאָת אוֹכְלִין • בְּכַגְרוֹנְגֶרֶת
 לְהוֹצֵאת שַׁבָּת • בְּכַכּוֹתְבַת
 בְּיוֹם הַכְּפוּרִים • כָּל הַמִּשְׁקִין
 מְצַטְרְפִין לְפָסוּל אֶת הַגְּוִיָּה
 בְּרַבִּיעִית • וְכַמְלֵא לְגַמְיֵו בְּיוֹם
 הַכְּפוּרִים : ו הָעֶרְלָה וְכֵלְאֵי
 הַכֶּרֶם מְצַטְרְפִין זֶה עִם זֶה • ר'
 שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אֵינָן מְצַטְרְפִין •
 הַבְּגָד וְהַשֶּׁק הַשֶּׁק וְהָעוֹר • הָעוֹר
 וְהַמַּפֵּץ • מְצַטְרְפִין זֶה עִם זֶה •
 רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר מִפְּנֵי שֶׁהֵן

ראוים לְטַמָּא מוֹשֵׁב :

אות ר' מס' חולין פרק יא

רֵאשִׁית הַגִּזְנוּהֵג בְּאֶרֶץ וּבְחוּצָה
 לְאֶרֶץ בְּפָנֵי הַבַּיִת וְשָׂא
 בְּפָנֵי הַבַּיִת • בְּחוּלִין אֶבֶל לֹא
 בְּמַקְדָּשִׁין • חוֹמֵר בְּזִרְעוֹ וּבְלַחֲמִים
 וּבִקִּיבָה מֵרֵאשִׁית הַגִּזְ • שֶׁהַזְּרֹעַ
 וְהַדְּחִיִּים וְהַקִּיבָה • נוֹהֲגִים בְּבָקָר
 וּבְצֹאן • בְּמִרְבָּה וּבְמוֹעֵט •
 וְרֵאשִׁית הַגִּזְ אֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא
 בְּרַחֲלוֹת • וְאֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא
 בְּמִרְבָּה : ב וְכַמָּה הוּא מִרְבָּה •
 בִּשְׁ"א שְׁתֵּי רַחֲלוֹת • שְׁנַיִמָּא
 יְחִיה אִישׁ עֵגְלַת בָּקָר וְשְׁתֵּי צֹאן •
 וּבִה"א חֲמִשׁ • שְׁנַיִמָּא חֲמִשׁ צֹאן
 עִשׂוּיֹת • ר' דוּסָא בֶן הֶרְפִּיָּנָס
 אוֹמֵר חֲמִשׁ רַחֲלוֹת גְּזוּזוֹת מְנָה

(מנה) ופרס * הוא חלי מנה חיבור
 בראשית הגז * וחכ"א חמש
 רחלות גזזות כל שהן * וכמה
 הוא נותן לו משקל חמש סלעים
 ביהודה * שהן עשר סלעים
 בגליל * מרובן ולא צואי * כדי
 לעשות ממנו בגד קטן * שנאמר
 תתן לו שיהא בו כדי מתנה *
 לא הספיק לתנו לו עד שצבעו
 פטור * לבנו ולא צבעו חייב *
 הלוקח גז צאנו שר נכרי פטור
 מראשית הגז * הלוקח גז צאנו
 של חבירו * אם שיר המוכר *
 (המוכר) חייב לא שיר הלוקח
 חייב * היו לו שני מינים שחופות
 לא שחורות ולא לבנות ולבנות מוכר לו
 שחופות * אבל לא לבנות *
 זכרים אבל לא נקבות * זה נותן

לעצמו

לעצמו וזה נותן לעצמו :

אות ש

שלש ארצות לשביעית * כל
 שהחזיקו עולי בבל מארץ
 ישראל ועד כזיב לא נאכל ולא
 נעבד * וכך שהחזיקו עולי מצרים
 מכזיב ועד הנהר ועד אמנה נאכל
 אבל לא נעבד * מן הנהר ומאמנה
 ולפנים נאכל ונעבד : ב עושין
 בתרוש בסוריא אבל לא
 במחבר * דשים וזורים ודורכים
 ומעמרין * אבל לא קוצרין ולא
 בוצרין ולא מוסקין * כלל אר"ע
 כל שכיוצא בו מותר בארץ
 ישראל עושין אותו בסוריא :
 ג בצלים שירדו עליהם גשמים
 וצמחו * אם היו העלין שלהן

שחורין

שְׁחֹרִין אֶסוּרִין • הוֹרִיקוּ הָרִי אֱלוֹ
 מִתְרִין • רַבִּי חֲנִינְה בֶן אֲנָשׁ גִּנוּס
 אוֹמֵר אִם (אֵינָם) יְכוּלִין לְהַתְלִישׁ
 בְּעֵלְיִן שְׁלֵהֵן אֶסוּרִין • וּכְנָגֵד בֶּן
 מוֹצֵאִי שְׁבִיעִית מִתְרִין : ד
 מֵאִמְתִּי מִתֵּר אָדָם לִקַּח יָרֵק
 בְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית מִשְׂעֵשֶׁה בְּיוֹצֵא
 בּוֹ • עֲשֵׂה הַבְּכִיר הַתֵּר הָאֶפֶיל •
 רַבִּי הַתִּיר לִקַּח יָרֵק בְּמוֹצָאֵי
 שְׁבִיעִית מִיָּד : ה אֵין מוֹצֵאִין שְׁמֹן
 שְׂרָפָה וּפִירוֹת שְׁבִיעִית מִהָאָרֶץ
 לְחוּצָה לָאָרֶץ • אֶרֶ"שׁ שְׁמַעְתִּי
 בְּפִירוֹשׁ שְׁמוֹצֵאִין לְסוּרְיָא וְיֵין
 מוֹצֵאִין לְחוּצָה לָאָרֶץ : ו אֵין
 מְבִיאִין תְּרוּמָה מִחוּצָה לָאָרֶץ
 לָאָרֶץ • אֶרֶ"שׁ שְׁמַעְתִּי בְּפִירוֹשׁ
 שְׁמִבֵּי־יָין מְסוּרְיָא וְאֵין מְבִיאִין
 מִחוּצָה לָאָרֶץ :

אוֹת ת' מִסַּכַּת בְּרֻכּוֹת פֶּרֶק ד
 תְּפִלַּת הַשַּׁחַר • עַד חֲצוֹת • רַבִּי
 יְהוּדָה אוֹמֵר עַד אַרְבַּע
 שָׁעוֹת • תְּפִלַּת הַמְּנַחָה עַד הָעֶרֶב
 רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר עַד פְּלֹג הַמְּנַחָה •
 תְּפִלַּת הָעֶרֶב אֵין לָהּ קָבַע וְיִשְׁל
 מוֹסְפִין כָּל הַיּוֹם (רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר
 עַד שְׁבַע שָׁעוֹת) : ב ר' נְחוֹנְיָא
 בֶּן הַקָּנָה הִיָּה מִתְּפִלָּל בְּכַנְיָסְתּוֹ
 לְבֵית הַמְּדַרְשׁ וּבִיצִיאָתּוֹ • תְּפִלָּה
 קֶצֶרָה • אָמְרוּ לוֹ מָה מְקוֹם
 לְתְּפִלָּה זֶה אָמַר לָהֶם בְּכַנְיָסְתִּי אֲנִי
 מִתְּפִלָּל שְׁלֵא תֵאָרַע תְּקַלָּה עַל
 יָדִי • וּבִיצִיאָתִי אֲנִי נוֹתֵן הוֹדִיָּה
 עַל חֵלְקִי : ג רבן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר
 בְּכָל יוֹם מִתְּפִלָּל אָדָם שְׁמוֹנֶה
 עֶשְׂרֵה • רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר מַעֲיִן
 שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה • רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר

אם שגורה תפלתו בפיו יתפלל
שמונה עשרה ואם לאו מעין
שמונה עשרה : ד רבי אליעזר
אומר העושה תפלתו קבע אין
תפלתו תחנונים * ר' יהושע אומר
המהלך במקום סכנה מתפלל
תפלה קצרה ואומר הושע השם
את עמך את שארית ישראל *
בכל פרשת העבור יהיו צרכיהם
לפניה * ברוך אתה יהוה שומע
תפלה : ה היה רוכב על החמור
ירד * ואם אינו יכול לירד יחזיר
את פניו ואם אינו יכול להחזיר
את פניו יכוין את לבו כנגד בית
קדש הקדשים : ו היה יושב
בספינה או בקרון או באסדה יכוין
את לבו כנגד בית קדש הקדשים :
ז רבי אלעזר בן עזריה אומר אין

תפלת

תפלת המוספין אלא בחבר עיר
ושלא בחבר עיר * רבי יהודה
אומר משמו כל מקום שיש חבר
עיר ה'יחיד פטור מתפלת
המוספין :

עוד ראינו להציג פה משניות כפולות למי
שיש בשמו אותיות כפולות להשמות
הנוהגים פה :

אות בית מס' שבת פרק ה

במה בהמה יוצאה ובמה אינה
יוצאה * יוצאה הגמר
באפסר * סבל שקושרים כפי בהמה ונאקה
כאנף בחטם ולבדקים סמור הבא מלוח
בפרמביא * רסן של כרוז וסוס בשיר
כמין אלערה סביב לווארו וקר בערי
השיר יוצאים בשיר * ונמשכים
בשיר ומזין עליהן וטובלין
במקומן : ב חמור יוצא במרדעת

כמין

כמון חוכף קטן בזמן שהיא קשורה
 לו • זכרים יוצאין לבובין • בעור
 שקושרים על הזכות רחלות יוצאות
 שחוזות שאחזין האליה למעלה כבולות
 כמו ככלי כרול שקושרים האליה למטה
 וכבונות שקושרים כגד בשעת לידתן לשמור
 למון העזים יוצאות צרורות • רבי
 יוסי אוסר בכבין • חוץ מן הרחלין
 הכבונות • רבי יהודה אומר עזים
 יוצאות צרורות קושרין להן כוס כרדיסן
 שלא טפטף הסלב לארץ ליבש אבל לא
 לחלב • גובמה אינה יוצאה • לא
 יצא גמל במטוטלת חסוכה של כגד
 לא עקוד שקושרין ידוהם עם רגליהם ולא
 רגול קושרין ידו על זרועו וכן שאר כל
 הבהמות • לא יקשור גמלים זה
 בזה וימשוך • אבל מכנים חבלים
 לתוך ידו וימשוך ובלבד שלא

יכרך

יכרך • ד אין חמור יוצא במרדעת
 בזמן שאינה קשורה לו ולא בזוג
 אף על פי שהיא פקוק ורא
 ברצועה שברגלו ואין התרנגולים
 יוצאין בחוטין ורא ברצועות
 שברגליהם ואין הזכרים יוצאין
 בעגלה שתחת האליה שלהן ואין
 הרחלים יוצאות חנוורת משימים
 כחוטם הכהמם עץ ששמו חנון ואין העגל
 יוצא בגימון דבר של גמי ולא פרה
 בעור הקפד ולא ברצועה שבין
 קרניה פרתו של רבי אלעזר בן
 עזריה היתה יוצאה ברצועה
 שבין קרניה שלא ברצון חכמים •

אות ד' זבחים פרק יא

דם חטאת שנתז על הבגד • הרי
 זה טעון כבוס • אף על פי

שאי

שֵׁינֵי הַכֶּתֶב מְדַבֵּר אֶלֶּה
 בְּנֵאֲכָלוֹת שְׁנֵאֲמַר בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ
 תֹּאכַל • אַחַד הַנֶּאֱכָלֶת • וְאַחַד
 הַפְּנִימִית טְעוֹנוֹת כְּבוֹס • שְׁנֵאֲמַר
 תּוֹרַת חֲטָאת תּוֹרָה אַחַת לְכָל
 הַחֲטָאוֹת : ב חֲטָאת פְּסוּקָה אֵין
 דְּמָה טְעוֹן כְּבוֹס • בֵּין שֶׁהִיָּה לָהּ
 שְׁעַת הַכּוֹיֶשֶׁר • בֵּין שֶׁלֹּא הִיָּה לָהּ
 שְׁעַת הַכּוֹיֶשֶׁר • אֵיזוֹ הִיא שֶׁהִיָּה
 לָהּ שְׁעַת הַכּוֹיֶשֶׁר שְׁלֵנָה •
 וְשֵׁנֵי נְטִמָּאת • וְשִׁיֵּצְאָתָה וְאֵיזוֹ הִיא
 שֶׁלֹּא הִיָּה לָהּ שְׁעַת הַכּוֹיֶשֶׁר •
 שְׁנֵי שְׁחֲטָה חוּץ לְזִמְנָה • וְחוּץ
 לְמָקוֹמָה • וְשֶׁקָּבְלוּ פְּסוּלִין וְזָרְקוּ
 אֶת דְּמָה : ג נִתֵּן מִן הַצֹּאֵר עַל
 הַבְּגָד אֵינוֹ טְעוֹן כְּבוֹס • מִן הַקָּרֶן
 וּמִן הַיִּסּוֹד אֵינוֹ טְעוֹן כְּבוֹס • גִּישְׁפָּךְ
 עַל הַרְצָפָה וְאַסְפוֹ • אֵינוֹ טְעוֹן

כְּבוֹס • (אֵינוֹ טְעוֹן כְּבוֹס) אֶלֶּה
 הַדָּם שֶׁנִּתְקַבַּל בְּכָלִי • וְרֵאוּ
 לְהִזְיָה • נִתֵּן עַל הָעוֹר עַד שֶׁלֹּא
 הוֹפֵשֵׁט • אֵינוֹ טְעוֹן כְּבוֹס •
 מִשֶּׁהִפֵּשֵׁט טְעוֹן כְּבוֹס דְּרִיהוּדָה •
 רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמַר אֶף מִשֶּׁהוֹפֵשֵׁט •
 אֵינוֹ טְעוֹן כְּבוֹס אֶלֶּה מְקוֹם הַדָּם •
 וְדָבָר שֶׁהוּא רֵאוּ לְקַבֵּל טוֹמְאָה
 וְרֵאוּ לְכְבוֹס : ד אַחַד הַבְּגָד •
 וְאַחַד הַשֶּׁק • וְאַחַד הָעוֹר • טְעוֹנִין
 כְּבוֹס בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ • וְשִׁבְרִית
 כְּלֵי חָרֶס בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ • וּמְרִיקָה
 וְיִשְׁטִיפָה בְּכָלִי נְחוּשֶׁת בְּמָקוֹם
 קְדוֹשׁ • זֶה חוֹמֵר בַּחֲטָאת מִקְדָּשֵׁי
 קְדָשִׁים : ה בְּגָד שִׁיֵּצֵא חוּץ
 לְקַלְעִים • נִכְנָס וּמִכְבָּסוֹ בְּמָקוֹם
 קְדוֹשׁ נְטִמָּא חוּץ לְקַלְעִים • קוֹרְעוֹ
 וְנִכְנָס וּמִכְבָּסוֹ בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ •

כְּלֵי חָרָם שֵׁיִצָּא חוּץ לְקַלְעִים *
 נִכְנָס וְשָׁבְרוּ בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ * נִטְמָא
 חוּץ לְקַלְעִים * נֹקְבוּ וְנִכְנָס וְשָׁבְרוּ
 בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ * וְכָלִי נִחֲשֶׁת שֵׁיִצָּא
 חוּץ לְקַלְעִים נִכְנָס וּמוֹרְקוֹ וְשִׁטְפוֹ
 בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ * נִטְמָא חוּץ לְקַלְעִים
 פּוֹחֲרָתוֹ וְנִכְנָס וּמוֹרְקוֹ וְשׁוֹטְפוֹ
 בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ * זֶה אֶחָד שֶׁבִּשְׂרָבוֹ *
 וְאֶחָד שֶׁעִירָה לְתוֹכוֹ רוֹתַח * אֶחָד
 קְדָשִׁי קְדָשִׁים * וְאֶחָד קְדָשִׁים
 קְלִים * טְעוֹנִין מְרִיקָה וְשִׁטְיָפָה *
 ר' שִׁמְעוֹן אוֹמֵר קְדָשִׁים קְלִים אֵינָן
 טְעוֹנִין מְרִיקָה וְשִׁטְיָפָה * ר' טַרְפוֹן
 אוֹמֵר אִם בִּשְׂרָבוֹ מִתְחַלֵּת הַרְגֵּל
 יִבְשָׁל בּוֹ אֶת כָּל הַרְגֵּל * וְחֻכָּ"א
 עַד זְמַן אֲכִילָה מְרִיקָה וְשִׁטְיָפָה *
 מְרִיקָה כְּמְרִיקַת הַכּוֹס * וְשִׁטְיָפָה
 כְּשִׁטְיַת הַכּוֹס * מְרִיקָה בְּחַמִּין *
 וְשִׁטְיָפָה

וְשִׁטְיָפָה בְּצוֹנִין * וְהַשְּׂפוֹד
 וְהָאֶסְכָּלָה מִגְעִילָן בְּחַמִּין * הַבִּשְׂרָב
 בּוֹ קְדָשִׁים וְחוֹלִין * אִם קְדָשִׁי
 קְדָשִׁים וְקְדָשִׁים קְלִים * אִם יֵשׁ
 בָּהֶן בְּנוֹתָן טַעַם הָרִי הַקְּלִים
 נֶאֱכָלִים בְּחַמּוּרִים * וְאֵינָן טְעוֹנִין
 מְרִיקָה וְשִׁטְיָפָה * וְאֵינָן פּוֹסְקִין
 בְּמִנְעָה * רִקִּיק שֶׁנִּגְעָה בְּרִקִּיק *
 וְחֲתִיכָה בְּחֲתִיכָה * לֹא כָּל הַרְקִיק
 וְלֹא כָּל הַחֲתִיכוֹת אֲסוּרִין * אֵינוֹ
 אֲסוּר אֶלָּא מְקוֹם שֶׁבָדַע :

אות ה מסכת ערכין פרק א

הַכֹּל מְעַרְבִין וְנִעְרְבִין * נוֹדְרִים
 וְנִדְרִים כְּהַנְיִים וְלוֹיִם
 וְיִשְׂרָאֵלִים נְשִׁים וְעֶבְדִים * טוֹמְטוֹם
 וְאַנְדְרוֹגִינוֹס נוֹדְרִים וְנִדְרִים *
 וּמְעַרְבִין אֲבָל לֹא נִעְרְבִין * שְׂאֵינוֹ

נֶעְרַךְ אָדָּא זְכָר וְדָאִי * וְנִקְבְּרָה
 וְדָאִית * חֲרֵשׁ שׁוֹטָה וְקִטְוֵן נִדְרִין
 וְנֶעְרַכְבִּין * אֲבָל לֹא נִדְרִין וְלֹא
 מְעֵרִיכִין * מִפְּנֵי שְׂאִין בְּהֵם דַּעַת *
 פְּחוּת מִבֵּן חֲדָשׁ נִדָּר אֲבָל לֹא
 נֶעְרַךְ : בַּהֲנֻכְרֵי ר' מֵאִיר אֹמֵר
 נֶעְרַךְ אֲבָל לֹא מְעֵרִיךְ * ר' יְהוּדָה
 אֹמֵר מְעֵרִיךְ אֲבָל לֹא נֶעְרַךְ * זֶה
 הוּא מוֹדִים שְׁנוּדְרִין וְנִדְרִין * ג
 הַגּוֹסֵס וְהַיּוֹצֵא לִיהֲרֹג * לֹא נִדָּר
 וְלֹא נֶעְרַךְ * רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן עֲקִיבָא
 אֹמֵר נֶעְרַךְ * מִפְּנֵי שְׂדֵמִיּוֹ קְצוּבִים *
 אֲבָל אֵינוֹ נִדָּר מִפְּנֵי שְׂאִין דְּמִיּוֹ
 קְצוּבִים * ר' יוֹסִי אֹמֵר נִדָּר
 וּמְעֵרִיךְ וּמְקַדֵּישׁ * וְאִם הִזִּיק חַיִּיב
 בַּתְּשֻׁלוּמִין : דַּהּוּא אִשָּׁה שֶׁהִיא
 יוֹצֵאת לִיהֲרֹג * אֵין מִמְתִּינִין לָהּ
 עַד שֶׁתֵּלֵד * יִשְׁבֶּה עַד הַמִּשְׁבֵּר

ממתינין

מִמְתִּינִין לָהּ עַד שֶׁתֵּלֵד * הָאִשָּׁה
 שֶׁנִּהְרְגָה נִהְנִין בְּשַׁעְרָה * בְּהֵמָה
 שֶׁנִּהְרְגָה אֲסוּרָה בַּהֲנִיָּה :

אות זיין מס' עוקצים

זֵתִים שֶׁכִּבְשָׁן בְּטַרְפֵּיהֶן * טְהוּרִין
 לְפִי שְׂלֵא כִּבְשָׁן אֲדָא
 לְמֵרָאה * בְּשׁוֹת שֶׁל קְשׁוֹת וְהֵנִין
 שְׂלֵה טְהוּרָה * רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר
 כָּל זִמֵּן שֶׁהִיא לְפָנֵי הַתַּגָּר טְמֵאָה :
 בְּכָל הַגְּלֵעִינִים מִטְּמֵאוֹת *
 וּמִטְּמֵאוֹת וְלֹא מִצְטַרְפוֹת *
 גְּלֵעִינָה שֶׁל רוֹטֵב אֵיף עַל פִּי
 שִׁיּוּצָאָה מִצְטַרְפֵּת וְשֶׁל יְבִשָּׁה
 אֵינָה מִצְטַרְפֵּת * לְפִיכֵךְ חוֹתֵר
 שֶׁל יְבִשָּׁה מִצְטַרֵּף * וְשֶׁל רוֹטֵב
 אֵינוֹ מִצְטַרֵּף * גְּלֵעִינָה שֶׁמִּקְצָתָהּ
 יוֹצֵאת שֶׁכִּנְגַד הָאוֹכֵל מִצְטַרֵּף *

עצם

עצם שיש עליו בשר * שבנגד
האוכל מצטרף * היה עליו מצד
אחד * ר' ישמעאל אומר רואין
אותו כאילו הוא מקיפו בטבעת *
וחכ"א שבנגד האוכל מצטרף
בגזן הסיאה והאזוב והקורנית :
ג הרמון והלבטיח שנמוק
שנתמסמס מקצתו אינו מצטרף שלם
מבאן ומבאן ונמוק מן האמצע
אינו מצטרף * הפטמא כמין דד של
רמון מצטרפת * והגין שלו אינו
מצטרף * רבי אליעזר אומר אף
המסרק שהור : ד כל הקליפין
מטמאות ומטמאות ומצטרפות *
רבי יהודה אומר שלשה קליפין
בבצל * הפנימית בין שלימה בין
קדורה מצטרפת * האמצעית
שלימה מצטרפת וקדורה נקובה

אינה

אינה מצטרפת והחיצונה בין כף
ובין כף טהורה : ה המחית לבשר
אף על פי שלא מירק אינו חבור *
לכבוש ולשלוק ולהניח על
השלחן חבור * התחיל לפרק
אוכל שהתחיל בו אינו חבור *
האגוזים שאמנן שנלנן וחכנן זה כוס
והבצלים שחמרן * הרי אלו חבור *
התחיל לפרק באגוזים * ולפקד
בבצלים אינו חבור האגוזים
והשקדים חבור עד שירסס : ו
ביצה מגלגלת כלויה קלת עד שיגוס
שיסתוך ושלוקה * עד שירסס שיסכר
קליפתו עצם שיש בו מוח חבור עד
שירסס * הרמון שפרדו חבור *
עד שיקיש שיכס כקסה עליו בקנה *
כיוצא בו שקל הכובסין * והבגד
שהוא תפור בכלאים חבור * עד

שיתחיל

שִׁיתְחִיר לְהַתִּיר : ז עָלֵי יִרְקוֹת
 יִרְקִים מְצַטְרְפִין * וְלִבְנִים אֵינָם
 מְצַטְרְפִין * רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר צְדוּקָה
 אָמַר הַלְבָנִים מְצַטְרְפִין בְּכָרוֹב *
 מִפְּנֵי שֶׁהֵן אוֹכְל * וּבַחֲזָרִין מִפְּנֵי
 שֶׁהֵן מְשַׁמְרִין אֶת הָאוֹכֵל : ח עָלֵי
 בְּצָלִים וּבְגֵי בְצָלִים * אִם יֵשׁ בָּהֶן
 רִיר מִשְׁתַּעְרִין בְּכַמּוֹת שֶׁהֵן * אִם
 יֵשׁ בָּהֶן חֶלֶל * מִמַּעַךְ חֶלְדָן * פֶּת
 סוּפְגָנִים עֲשׂוּיִם רְכוּת כְּמוֹ סֶפֶן מִשְׁתַּעְרֶת
 בְּכַמּוֹת שֶׁהִיא * אִם יֵשׁ בָּהּ חֶלֶל
 מִמַּעַךְ אֶת חֶלְדָּה * בְּשֵׁר הָעֵגֶל
 שֶׁנִּתְפַּח * וּבְשֵׁר זִקְנָה שֶׁנִּתְמַעֵט *
 מִשְׁתַּעְרִין בְּכַמּוֹת שֶׁהֵן : ט קִשּׁוֹת
 שֶׁנִּשְׁטָעָה בְּעֵצִין * וְהַגְדִּילָה וַיִּצְאֵת
 חוּץ לְעֵצִין טְהוֹרָה * א"ר שֶׁמַּעוֹן
 מָה טִיבָה לְטָהָר * אֶקָא הַטָּמֵא
 בְּטוּמְאָתוֹ * וְהַטָּהוֹר יֵאָכֵל :

י כְּרִי גְלָלִים וּכְרִי אֲדָמָה *
 שֶׁהַשְּׂרָשִׁים יְכוּלִין לְצֵאת בָּהֶן *
 אֵינָם מְכַשְׁרִין אֶת הַזְּרָעִים * עֵצִין
 נְקוּב * אֵינּוּ מְכַשְׁרִין אֶת הַזְּרָעִים *
 וְשֶׁאֵינּוּ נְקוּב * מְכַשְׁרִין אֶת
 הַזְּרָעִים * כַּמָּה הוּא שִׁיעוּרוֹ שֶׁל
 נְקֵב * כְּרִי שֶׁיֵּצֵא בּוֹ שׂוֹרֵשׁ קָטָן
 מִלְּאָהוּ עֵפֶר עַד שֶׁפָּתוּ * הֵרִי הוּא
 כְּטַבָּלָא שֶׁאֵין לָהּ לְזָבִי :

אות י ערכין פרק ג

יֵשׁ בְּעֵרְכִין לְהַקֵּל וּלְהַחְמִיר *
 בְּשִׁרְרָה אֶחָזֶה לְהַקֵּל
 וּלְהַחְמִיר * בְּשׂוֹר הַמּוֹעֵד שֶׁהִמִּית
 אֶת הָעֶבֶד לְהַקֵּל וּלְהַחְמִיר *
 בְּאוֹנֵס וּבַמִּפְתָּה וּבַמּוֹצֵא שֵׁם רַע
 לְהַקֵּל וּלְהַחְמִיר יֵשׁ בְּעֵרְכִין לְהַקֵּל
 וּלְהַחְמִיר * כִּיצַד * אֶחָד שֶׁהֶעֱרִיךְ

זאת הנאה שבישראל * ואת
 הכעור שבישראל * נותן חמשים
 סלע * ואם אמר הרי דמיו עלי *
 נותן את שוויו : ב בשדה אחוזה
 להקל ולהחמיר ביצד * אחד
 המקדיש בחולת המקחז סביבות העיר
 ואחד המקדיש בפרדסות סבסטי *
 מקום משוכח נותן בזרע חומר
 שעורים חמשים שקל כסף *
 ובשדה מקנה נותן את שוויו *
 רבי אליעזר אומר אחד שדה
 אחוזה ואחד שדה מקנה * מה בין
 שדה אחוזה לשדה מקנה * אלא
 שבשדה אחוזה נותן חומש
 ובשדה מקנה אינו נותן חומש :
 ג בשור המועד שהמית את
 העבד להקל ולהחמיר * ביצד *
 אחד שהמית את הנאפה

שבועדים

שבועדים ואת הכעור שבועדים *
 נותן שרשים סלע * המית בן
 חורין נותן שוויו * חבל בזה ובזה
 משלם נזק שרם : ד באונס
 ובמפתה להקל ולהחמיר ביצד *
 אחד שאנס ופתה את הגדולה
 שבכהונה * ואת הקטנה
 שבישראל נותן חמשים סלע
 והבושר והפגם * הכל לפי
 המביש והמתביש : ה במוציא
 שם רע להקל ולהחמיר ביצד *
 אחד שהוציא שם רע על הגדולה
 שבכהונה * ועל הקטנה שבישראל
 נותן מאה סלע * נמצא הואומר
 בפיו חמור מן העושה מעשה *
 שכן מצינו שלא נחתם גזר דין
 על אבותינו במדבר אלא על
 לשון הרע * שנאמר וינסו אותי

זה

זֶה עֵשֶׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי:

אות מ שבת פרק י"ח

מִפְּנֵי אֶפְרוֹ אַרְבַּע וְחֲמִשׁ
 קוֹפּוֹת שֶׁל תְּבִן וְשֶׁר
 תְּבוּאָה מִפְּנֵי הָאוֹרְחִים וּמִפְּנֵי
 בְּטוּל בֵּית הַמִּדְרָשׁ • אֲבָל לֹא
 אֶת הָאוֹצֵר • מִפְּנֵי תְרוּמָה
 מְהוּרָה וּדְמָאֵי וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן
 שֶׁנִּטְלָה תְרוּמָתוֹ וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי
 וְהִקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ • וְהַתּוֹרְמוֹס
 הַיֵּבֶשׁ מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵאֵכֶל
 דְּעַנְיִים • אֲבָל לֹא אֶת הַטָּבֵר
 וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְלָה
 תְרוּמָתוֹ • וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר שְׁנִי
 וְהִקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ וְלֹא אֶת
 הַלוֹף • וְלֹא אֶת הַחֲרָדֵל • רֵבֵן
 שָׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מֵתִיר בְּרוֹף •

מפני

מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵאֵכֶל עוֹרְבִין • ב
 חֲבִילֵי אֲנֹרּוֹת קֶשׁ • וְחֲבִילֵי עֵצִים •
 וְחֲבִילֵי זֵרְדִים עַנְפֵי סְאִילֵן לְמוֹס אִם
 הִתְקִינֵן לְמֵאֵכֶל בְּהֶמָּה • מְטַלְטְלִין
 אוֹתָן • וְאִם לֹא אֵין מְטַלְטְלִין
 אוֹתָן • כּוֹפִין אֶת הַסֵּל לְפָנֵי
 הָאֶפְרוֹחִים • כְּדֵי שִׁיעֲלוּ וַיִּרְדּוּ •
 תְּרַנְגוּלַת שְׁבַרְחָה דּוֹחִין אוֹתָהּ עַד
 שֶׁתִּכְנַס • מְדַרְיִן עֲגָרִין וְסִיחִין
 בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים • אִשָּׁה מְדַרְהָ
 אֶת בְּנָה • אִרְיָהוּדָה אֵימָתִי בְּזִמָּן
 שֶׁהוּא נוֹטֵל אֶחָד וּמְנִיחַ אֶחָד •
 אֲבָל אִם הָיָה גוֹרֵר אֶסוּר • ג אֵין
 מִיִּדְרִין אֶת הַבְּהֶמָּה בְּיוֹם טוֹב •
 אֲבָל מִסְעָדִין וּמִיִּדְרִין אֶת הָאִשָּׁה
 בְּשַׁבָּת • וְקוֹרִין לָהּ חֲכָמָה מִמָּקוֹם
 לְמָקוֹם • וּמְחַרְלִין עָלֶיהָ אֶת
 הַשַּׁבָּת וְקוֹשְׁרִין אֶת הַטָּבוּר • רַבִּי

יוסי

יוסי אומר אף חותכין וכל צרכי
מידה עושין בשבת :

אות שין כפול ברכות פ"ז

שלשה שאכלו כלאחד חיבין
לזמן * אכל דמאי ומעשר
ראשון שנטלה תרומתו * מעשר
שני והקדש שנפדו והשמש שאכל
כזית והכותי מזמנין עליהם אבל
אכל טבל ומעשר ראשון שלא
נטלה תרומתו ומעשר שני והקדש
שלא נפדו והשמש שאכל פחות
מכזית והנכרי אין מזמנין עליהם :
בנשים ועבדים וקטנים אין מזמנין
עליהם * עד כמה מזמנין עד כזית
ר' יהודה אומר עד כביצה : ג
ביצר מזמנין בשלשה אומר
נברך בשלשה והוא אומר ברכו *

בעשרה

בעשרה אומר נברך לאלהינו *
בעשרה והוא אומר ברכו * אחד
עשרה ואחד עשרה רבוא *
במאה אומר נברך ליי אלהינו *
במאה והוא אומר ברכו * באלף
אומר נברך ליי אלהינו אלתי
ישראל * באלף והוא אומר ברכו *
ברבוא אומר נברך ליי אלהינו
אלתי ישראל אלתי הצבאות
יושב הכרובים * ברבוא והוא
אומר ברכו * בענין שהוא מברך
כך ענין אחריו ברוך יי אלהינו
אלתי ישראל אלתי הצבאות
יושב הכרובים על המזון
שאכלנו * רבי יוסי הגדילי אומר
לפי רוב הקהל הן מברכין *
שנאמר במקלות ברכו אלהים
יהוה ממקור ישראל * א"ר עקיבא

מה

מֶה מְצִינוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְאֶחָד
 מְרוֹבֵין וְאֶחָד מוֹעֲטִין אוֹמֵר בְּרָכוּ
 אֶת יְיָ רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל אוֹמֵר בְּרָכוּ
 אֶת יְיָ הַמְּבוֹרָךְ: דְּשֵׁלֶשָׁה שְׂאֵבְלוּ
 בְּאַחַת אֵינָן רִשְׁאִין לְחֶלֶק • וְכֵן
 אַרְבָּעָה וְכֵן חֲמִשָּׁה • שֵׁשָׁה נְחֻלְקִין
 עַד עֶשְׂרֵה • וְעֶשְׂרֵה אֵינָן נְחֻלְקִין
 עַד שִׁירְהוּ עֶשְׂרִים: הַשְּׁתֵי
 חֲבוּרוֹת שֶׁהָיוּ אוֹכְלוֹת בְּבֵית אֶחָד
 בְּזֶמֶן שֶׁמִּקְצָתָן רוֹאִין אֵלָיו אֶת אֵלוֹ
 הָרִי אֵלָיו מְצַטְרְפִין לְזֶמֶן • וְאִם
 לֹא אֵלָיו מְזַמְנִין לְעֶצְמָן וְאֵלָיו
 מְזַמְנִין לְעֶצְמָן • וְאִין מְבָרְכִין עַל
 הָיִן עַד שִׁיתָן לְתוֹכוֹ מִים • דְּבָרֵי
 רַבִּי אֶלְיעֶזֶר • וְחֻכְמִים אוֹמְרִים
 מְבָרְכִין:

ויקראו

זוהר

נִיקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת • אָמַר
 ר' יְהוּדָה וְוֵי לְעֵלְמָה
 דְּהָיָה בְּנֵי נָשָׂא לֹא חֲמָאן וְלֹא
 שְׂמַעִין וְלֹא יִדְעִין • דְּהָא כֹּל יוֹמָא
 וְיוֹמָא קָרָא דְכְרוּזָא אֲשֶׁתַּמְע
 בְּמֵאֲתָן וְחֲמִשִּׁין עֲלָמִין • תְּנָה
 עֲלָמָא חֲדָא אֲשֶׁתַּמּוּדַע לְעֵילָא •
 וְכַד כְּרוּזָא נָפִיק רַהוּא עֲלָמָה
 מוֹדַעֵזָה וּמִתְחַלְחֵלָא • נָפְקִי
 תְּרִין צְפָרִין דְּאֶסְתַּלְקוּ מִרַהוּא
 עֲלָמָא דְמְדוּרֵיהוֹן תְּחוֹת אֵילָנָא
 דְּחִיזוּ דְחִי וּמוֹתָא בֵּיה • נָפְקָא
 חַד צְפוּרָא לְסֹטֵר דְרוּמָא • וְחַד
 צְפוּרָא לְסֹטֵר צְפוּנָא וְחַד צְפוּרָא
 כַּד נִהִיר יְמָמָא • וְחַד כַּד אֲתַחֲשֵׁךְ
 יְמָמָא • כָּל חַד וְחַד קָרִי וּמְכָרִזָּא
 מֶה דְשְׂמַעִין מִרַהוּא כְרוּזָא •

לבתר

לְבַתֵּר בְּעוֹ לְאַסְתֵּקָא לְאַתְרֵיהּ •
וּמִשְׁתַּמְטִי רַגְלֵיהּ בְּנוֹקְבָא
דְּתַהוּמָא רַבָּא וּמִתְלַכְדֵּן בְּגוּיָה
עַד דְּאַתְפְּלִיג לִילֵיא • כִּד אֲתַפְּלִיג
רִילֵיא כְּרוּזָא קְרִי וּכְצַפְרִים
הָאֲחֻזוֹת בַּפַּח כְּהֵם יוֹקְשִׁים בְּנֵי
הָאָדָם :

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּשַׁעְתָּא
דְּמַתְלַכְדֵּן רַגְלוֹ דְּבְנֵי
נְשָׂא וַיּוֹמוּ אֲתַקְרִיבוּ הַהוּא יוֹמָא
אֲתַקְרִי יוֹם לֵי לְאַתְבָּא רוּחִיה
לִיה • תְּנָא כִּהְהוּא שַׁעְתָּא פְּקֻדָּא
הַהוּא כְּתָרָא קְדִישָׁא עַל רוּחִיה •
וּמָאן אִיהוּ דְכְתִיב יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ
כְּהֵם שְׁבַעִים שָׁנָה וְהִיא כְּתָרָא
שְׁבִיעָא דְכוּלָּא • וְאִם מִסְטָרָא
דְּגְבוּרָה קִבְּלֵתִי כְתִיב וְאִם
בְּגְבוּרוֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה דְכְתָרָא

דְּגְבוּרָה תְּמִינָאָה הֵוִי מְכַבֵּן
וּלְהִלָּאָה לִית אַתְר לְאַתְמַשְׁךְ
כְּמָה דְאַת אָמַר וְדַהֲבִס עֵמֶל וְאָוֶן
בְּאַתְר דְּלֵא הֵוִי יְסוּדָא • בְּגִינָא
לָא אֲתַקִּיִּים :

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה זְכַרֵּין אֵינוּן
צְדִיקָיא כִּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּעָא לְאַתְבָּא רוּחִיה לִיה
וּלְשַׁאבָּא הַהוּא רוּחָא בְּגוּיָה
דְּתַנָּיא בְּשַׁעְתָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּעָא לְאַתְבָּא רוּחִיה לִיה
אִי זְכָאָה הוּא הַהוּא רוּחָא מַה
כְּתִיב וְהַרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים
וְאִשְׁרַח נְתָנָה • וְאִי לָא אֲשַׁתְּכַח
זְכָאָה וְוִי לְהַהוּא רוּחָא דְבְעִי
לְאַסְתַּחָּאָה בְּגוּרָא דְדְלִיק
וּלְאַרְתַּקְנָא בְּגִין לְאַשְׁתַּאבָּא
בְּנוֹפָא דְמַלְכָּא • וְאִי לָא אֲתַתְּקַנְת

ווי דההוא רוחא דמתגלגל
 כאבנא בקוספיתא • דכתיב ואת
 נפש אויבך יקלענה ברעך כף
 הקלע • תניא אי ההוא רוחא
 זכי כמא טבין גניזין ליה בההוא
 עלמא דכתיב עין לא ראתה
 אלהים זולתך יעשה למחכה לו •
 אמר רבי יוסי כד ההוא בר נש
 אתקריבו יומי תלתין יומין
 מכריזין עלוי בעלמא • ואפלו
 צפרי שמיא מכריזין עלוי ואי זכאי
 הוא תלתין יומין מכריזין עלוי בין
 צדיקיא בגנתא דעדן • תנא כל
 אינון תלתין יומין נשמתייה נפקת
 מגיה בכל ליליא וסלקת וחמאת
 דוכתיה בההוא עלמא וההוא
 ב"ג לא ידע לא אשגח ולא שליט
 בגשמתייה כל אינון תלתין יומין

כמה דהוה בקדמיתא • דכתיב
 אין אדם שליט ברוח לקלוא את
 הרוח וגו' • אמר רבי יהודה מכד
 שראן אינון תלתין יומין צלמא
 דבר נש ארתחשך ודיוקנא
 דאתחזי בארעא אתמנעת •
 רבי יצחק הוה יתיב יומא חד
 אפתחא דרבי יהודה והוה
 עציב • נפק רבי יהודה אשכחיה
 לתרעיה דהוה יתיב ועציב • אמר
 ליה מאן יומא דין משאר יומין •
 אמר ליה אתינא לגבך למבעי
 מנך תלת מדין חד דכד תימא
 מלי דאורייתא ותדכר מאינון
 מדין דאנא אמינא דתימא רון
 משמי בגין לאדכרא שמי • וחד
 דתזכי ליוסף ברי באורייתא וחד
 דתזיל לקברי כל שבעת יומין

ותבעי בעותיך עלי * אמר ליה
 מנין לך אמר ליה הוא נשמתי
 אסתלקת מני בכל לידיא ורא
 אנהיר לי בחלמא כמא דהוה
 בקדמיתא * ועוד דכר אנא
 מצלינא ומטינא לשומע תפלה
 אשגחנא בצולמא דילי בכותלא
 ולא חמינא ליה * ואמינא דהואיל
 וצלמא אתעבר ולא אתחזי *
 דהא כרוזא נפיק וכריז * דכתיב
 אך בצלם יתהלך איש * כל זמנא
 דצולמא דבר נש לא יתעבר
 מניה יתהלך איש ורוחיה
 אתקימא בגויה אתעבר צולמא
 דבר נש ולא ארתחזי ארתעבר
 מהאי עלמא * אמר ליה ומהכא *
 דכתיב כי צל ימינו עלי ארץ *
 אמר ליה כל אלין מלין דאת בעי

עבירנא

עבירנא * אבל בעינא מנך
 דבההוא עלמא תבריר דוכתאי
 גבך כמה דהוינא בהאי עלמא *
 בכה רבי יצחק ואמר במטו מנך
 דלא תתפרש מגאי כל אלין יומין
 אלו רגבי דרבי שמעון *
 אישכחוהו דהוה לעי באורייתא *
 זקיף עינוי רבי שמעון * וחמא
 למלאך המות דרהיט ורקיד
 קמיה * קם רבי שמעון אהיד
 בידה דרבי יצחק * אמר גוזרנא
 מאן דרגיד למיעל יעוד ומאן דלא
 רגיד למיעל לא יעור * עאלו רבי
 יצחק ורבי יהודה * וקטיר מלאך
 המות לבר * אשגח רבי שמעון
 וחמא דער כען לא מטא עדנא *
 דהא עד תמניא שעתו דיומא
 הוה זמנא אותביה קמיה רבי

שמעון

שְׁמַעוֹן וְהוּהוּ לְעֵי לִיָּה בְּאוֹרֵיתָא :
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר
 בְּרִיהַ תִּיב אֶפְתָּחָא וּמַה
 דְּתַחֲמִי לָא תִשְׁתַּעִיָּה בְּהַדְרִיה *
 וְאִי יָבְעֵי לְמַעַל הָכָא אֲוֹמִי
 אֲוִמָּאָה דְלָא לִיעוּר :

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי יִצְחָק *
 חֲמִית דְּיוֹקְנָא דְאַבוּךְ יוֹמָא
 דָּא אוּ לָא דְהָא תְּנִינָן בְּשַׁעֲתָא
 דְּבַר גָּשׁ אֶסְתַּלַּק מֵעַלְמָא אָבוּי
 וְקִרְוֹבוּי מִשְׁתַּבְּחִין תַּמָּן עֲמִיָּה
 וְחָמָא לָן וְאַשְׁתַּמוּדַע לָן * וְכֹל
 אֵינֹן דְּהוּהוּ מְדוּרִיהַ גְּבִיָּהוּ בְּהַהוּא
 עַלְמָא בְּדַרְגָּא חַד כְּלָהוּ מִתְּבַנְשֵׁי
 וּמִשְׁתַּבְּחֵי עֲמִיָּה וְאַזְלִין עִם
 גְּשַׁמְרֵיהַ עַד אַתְרַ דְּרַתְשָׁרִי
 בְּאַתְרֵיהַ * אָמַר עַד כַּעַן לָא
 חָמִינָא * אַדְהֵכִי קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן

וְאָמַר מְאִרֵי דְעַלְמָא אִשְׁתַּמוּדַע
 רַבִּי יִצְחָק לְגַבְזָן וּמֵאֲנֹן שְׁבַעַת
 עֵינִין דְּהָכָא הִיא הָא אַחִידְנָא
 בִּיהַ וְהַב לִי * נֶפֶק קָלָא וְאָמַר
 בּוּרְסִיָּא דְמֵאֲרִיָּה קְרִיבָא בְּגַדְפוּי
 דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן הָא דִּידָךְ הוּא וְעַמְךָ
 תִּיְתִיָּה בְּזַמְנָא דְתַעוּר לְמִשְׁרֵי
 בְּבוּרְסִיָּךְ :

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן וְדֵאִי אַדְהֵכִי
 חָמָא רַבִּי אֶלְעָזָר דְּהוּרָה
 אֶסְתַּלִּיק מִלְּאֲךְ הַמּוֹת * וְאָמַר לִיָּה
 קוֹפְטָרָא דְמַפְסָא בְּאַתְרַ דְּרַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי שְׂכִיחַ * אָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהַ עוּר
 הָכָא וְאַחִיר בִּיהַ בְּרַבִּי יִצְחָק
 דְּהָא חָמִינָא בִּיהַ דְּמִסְתַּפִּי * עָאֵל
 רַבִּי אֶלְעָזָר וְאַחִיר בִּיהַ * וְרַבִּי
 שְׁמַעוֹן אַדְהֵכִי אֲנִפִּירָה וְלְעֵי

באורייתא • ניים רבי יצחק וחמא
 לאבוי • אמר ליה ברי זכאה
 חולקך בעלמא דין ובעלמא
 דאתי • דהא בין טרפי אילנא
 דחי בגנתא דעדן אתיהיב אילנא
 רבא ותקיף בתרין עלמין רבי
 שמעון בן יוחאי הוא • דהא הוא
 אחיד לך בענפוי זכאה חולקך
 ברי • אמר ליה אבא מה אנא
 התם אמר ליה תלת יומין הוו
 דחפו אדרא דמשכבך ותקיננו לך
 כוין פתיחן לאנהרא לך מארבע
 סטרין דעלמא ונא חמינא
 דוכתך וחדינא ואמינא זכאה
 חולקך ברי • בר דעד כען כרך
 לא זכי באורייתא והא השתא
 הוו זמינין למיתתי גבך תריסר
 צדיקיא דחבריאי • דהוינא נפקי

אתער

אתער קלא בכהו עלמין מאן
 חברין דקיימין הבא אתעטרו
 בגיניה דרבי שמעון שארתא
 שאיל ואתיהיב ליה ורא דא
 בלחודוי דהא שבועין דוכתי
 מתעטרן הבא דיליה וכל דוכתא
 ודוכתא פתיחן פתיחן לשבעין
 עלמין • וכל עלמא ועלמא
 אתפתח לשבעין רהיטין וכל
 רהיטא ורהיטא אתפתח לשבעין
 בתרין עלאין ומתמן אתפתחו
 ארחין לעתיקא סתימאה דכולא
 למחמי בההיא נעימותא עלאה
 דנהרא ומהניא לכולא • כמרה
 דאת אמר לחזרת בנועם יי
 ולפקר בהיכלו • מהו ולפקר
 בהיכלו היינו דכתיב בכל ביתי
 נאמן הוא • אמר ליה אבא כמה

זמנא

זמנא יהיבו לי בהאי עלמא *
 אמר ליה * לית לי רשותא ולא
 מודעי ליה לבר נש * אבר
 בהלולא רבא דרבי שמעון תהא
 מתקן פתוריה כמה דאת אמר
 צאינה וראינה בנות ציון במדך
 שלמה בעטרה שעטרה לו אמו
 ביום חתנתו וביום שמחת לבו :

חלק א דף רי"ח ע"ב

תניא בשעתא דנפק נשמתיה
 דבר נש אזלין כלהו
 קריבוי וחברוי דהוא עלמא עם
 נשמתיה * ומחזיין ליה אתרא
 דעדונא ואתרא דעונשא * אי
 זכאה הוי חמי דוכתיה וסליק
 ויתיב ואתעדן בעדונא עלאה
 דהוא עלמא * ואי לא הוי זכאה

אשתארת

אשתארת ההיא נשמתא בהאי
 עלמא עד דאטמיר גופא בארעא *
 כיון דאטמר כמה גרדינין דנמוסין
 אחרן ביה עד דמטא לרומיה
 ועאלין ליה במרורוי דגיהנם אמר
 רבי יהודה כל שבעת יומין
 נשמתא אזלא מביתיה לקבריה
 ומקבריה לביתיה ואתאבלת
 עלוי דגופא * דכתיב אך בשרו
 עליו יכאב ונפשו עליו תאבל *
 אזלא ויתבא בביתיה חמי לכהו
 עציבין ומתאבלת תנא בתר
 שבעה יומין גופא הוי כמה דהוה
 ונשמתיה עאלת לדוכתה עאלת
 למערתא דכפלתא חמאת מרה
 דחמאת ועאלת לאתר דעאלת
 עד דמטאת לגן עדן ועדעת
 לכרובים ושנן דחרבא די בגן

עדן

עֵדֶן דְּלִתְתָא * אִי זַבְאָה הִיא
דְּתַעוּל עֲאֻלְתָּ :

תֵּאנָא אַרְבַּע סְמִיכִין זְמִינִין וְחַד
דִּי וּקְנָא דְנוּפָא בְּיַדֵּיהּ
מִתְדַבְּשָׁא בִּיהּ בְּחֻדוּתָא * וְיִתִּיבַת
בְּהָהּוּא מְדוּרָא דְגַן עֵדֶן דְּלִתְתָא *
עַד זְמַנָּא דְאַתְגַּזַר עֲלֵיהּ לְבַרְתָּר
כְּרוּזָא קְרִי * וְעַמּוּדָא דְתַלְתָּ גּוּנִי
אַזְדַּמֵּן וְהָרִיא עַמּוּדָא אֲרִתְקִרִי
מְכוּזַן הָר צִיּוֹן * דְּכָתִיב וּבָרָא יי
עַד מְכוּזַן הָר צִיּוֹן וְעַל מְקַרְאֵיהּ
עֲנֵן יוֹמָם וְעֵשֶׁן וְגו' סְלָקָא בְּהָהּוּא
עַמּוּדָא לְפַרְתָּחָא דְצַדִּיק דְצִיּוֹן
וִירוּשָׁלַיִם בִּיהּ אִי זְכִי לְסְלָקָא
יְתִיר טַב חוּלְקִיָּהּ וְעַד בִּיהּ
לְאַתְדַבְּקָא בְּגוּ גּוּפָא דְמַלְכָּא וְאִי
לֹא זְכִי לְסְלָקָא יְתִיר כְּתִיב וְהָיָה
הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בְּרוּשָׁלַיִם

קְדוּשָׁא יֵאמַר לו' * וְאִי זְכִי לְסְלָקָא
יְתִיר זַבְאָה הוּא דְזְכִי לְיִקְרָא
דְּמַלְכָּא וּלְאַתְעַדְנָא בְּעַדוּנָא
עֲזָאָה דְלַעֲיֵלָא מְאַתָּר דְאַקְרִי
שְׁמַיִם * דְּכָתִיב אִז תַּתְּעַנֵּג עַר
יי * עַל יי דִּיקָא זַבְאָה חוּלְקִיָּהּ
דְּמֵאֵן דְזְכִי לְחַסְדָּא דֵּא דְכָתִיב כִּי
גְדוֹל מַעַל שְׁמַיִם חֶסֶדְךָ * וְכִי עַל
הַשְּׁמַיִם הוּא * וְהָא כְּתִיב כִּי גְדוֹל
עַד שְׁמַיִם חֶסֶדְךָ יֵאמַר רַבִּי יוֹסִי
אֵית חֶסֶד וְאֵית חֶסֶד * חֶסֶד עֲלָאָה
וְחֶסֶד תַּתָּאָה חֶסֶד עֲלָאָה מַעַר
שְׁמַיִם הוּא חֶסֶד רַתְתָּאָה הוּא
דְּכָתִיב חֶסְדֵי דְדוּד הַנְּאֻמָּנִים וּבְהַנְי
כְּתִיב עַד שְׁמַיִם :

חלק א דף רי"ט ע"ב

וְיַחֲיֵי יַעֲקֹב בְּגוּיָּיהוּ עַל דָּא לְבַעֲי

רִיחַ לְבַר נֶשׁ דְּלֹא לְאַתְּ עֲרֵבָא
 צוּלְמָא דִּירִיחַ בְּצוּלְמָא דְנִכְרִי
 עוֹבֵד עֲבוֹדַת אֱלִילִים * בְּגִין
 דְּהָאֵי קְדִישָׁא וְהָאֵי מְסֻאָבָא תָּא
 חֲזִי מָה בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים עוֹבְדֵי
 עֲבוֹדַת אֱלִילִים דִּישְׂרָאֵל כִּד
 אֲשַׁתְּכַח בְּרִנְשׁ מִית הוּא מְסֻאָב
 לְכָל גּוֹפָא וּבֵיתָא מְסֻאָבָא וּגּוֹפָא
 דְּגוֹי עוֹבֵד עֲבוֹדַת אֱלִילִים לְגַ
 מְסֻאָבִיב לְאַחְרָא וּגּוֹפִיָּה לְגַ
 מְסֻאָבָא כִּד אִירוּ מִית * מְאִי
 טַעְמָא * יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעְתָּא דְּאִיהִ
 מִית * כֹּל קְדוּשֵׁי דְמֵאֲרִיחַ מִתְּעַבְרֵן
 מְנִיָּה אֲתַעְבֵּר מְנִיָּה הָאֵי צוּלְמָא
 קְדִישָׁא וְאֲתַעְבֵּר מְנִיָּה הָאֵי רוּחַ
 קוֹדֶשָׁא וְאֲשַׁתְּאֵר גּוֹפָא מְסֻאָבָא
 אֲבָל גּוֹי עוֹבֵד עֲזִי לִירַת הָבִי *
 דְּבַחֵי מְסֻאָב בְּכָל סְטֵרִין * צוּלְמָא

דִּירִיחַ

דִּירִיחַ מְסֻאָבָא * וְרוּחָא דִּירִיחַ
 מְסֻאָבָא * וּבְגִין דְּסוּאָבוּתֵי אֲרִין
 שְׂרִיין בְּגוֹיָה אֲסִיר לְמִקְרַב לְגַבִּיָּה *
 כִּיּוֹן דְּמִית נְפִקוּ כָּל אֲרִין מְסֻאָבוּתָא
 וְאֲשַׁתְּאֵר גּוֹפָא בְּלָא מְסֻאָבוּתָא
 לְסוּאָבָא * וְאִף עַל גַּב דְּגּוֹפָא
 דְּלִהוּן מְסֻאָבִיב בֵּין בְּחֵיירוֹן בֵּין
 בְּמִיתְתָּהוֹן * אֲבָל בְּחֵיירוֹן דְּכָל
 אֲיִנוֹן מְסֻאָבִין מִשְׁתַּכְּחִי לְגַבִּיָּהוּ
 אֵיתִית לְרוּחַן חֵילָא לְסוּאָבָא
 לְאַחְרֵינֵי * בְּמִיתְתָּהוֹן דְּנִפְקִי כִּד
 אֲיִנוֹן מְסֻאָבִין מְנִיָּהוּ לֹא יִכְרִין
 לְסֻאָבָא * וְדִישְׂרָאֵל יִכִּיד לְסֻאָבָא
 לְאַחְרֵינֵי * בְּגִין דְּכָר קְדִישִׁין
 נְפִקִין מְנִיָּה וְשְׂרָא עֲלֵיהִ סְטֵרָא
 אֲחֵרָא * תָּא חֲזִי הָאֵי צֶלֶם קְדִישָׁא
 כִּד אֲזִיל בְּרִנְשׁוֹ אֲתֵרְבִי וְאֲתַעְבִּיד
 מִדְּהָאֵי פְרָצוּפָא דִּיוֹקְנָא דִּירִיחַ

אתעביר

אֶת־עֶבֶד צוֹלָמָא אַחֲרָא *
 וּמִתְחַבְרֵן בְּחָדָא וְדָא נְטִיר לְדָא *
 בְּשַׁעְתָּא דְאִשְׁתְּכַחוּ תֵרֵן צוֹלְמִין
 נְטִיר הוּא בְר נָשׁ וְגוֹפָא דִירִיָּה
 בְּקוּימָא וְרוּחִיָּה שְׂרִיא בְּגוּיָה *
 בְּשַׁעְתָּא דְקָרִיבוּ יוֹמוֹי מִתְעַבְרֵן
 מְנִיָּה וְדָא סָלִיק לְדָא וְאִשְׁתַּאֲר
 בְר נָשׁ בְּלֵא נְטִירוֹ כְּדִין עַד שִׁפּוּחַ
 הַיּוֹם וְנָסוּ הַצְּלָדִים תְּרִי :

חלק א דף ר"נ ע"ב

תַּא חֲזִי כִד דְהוּה עֵאל יַעֲקֹב
 בְּמַעְרְתָּא * כִּד רִיחִין דְגַנְתָּא
 דְעָדוּ אִשְׁתְּכַח בְּמַעְרְתָּא וּמַעְרְתָּא
 סִלְקָא נְהוּרָא * וְיִשְׂרָאֵל חַד דְלִיק *
 וְכִד עֵאלוּ אַבְרָהָן לְנָבִי דִיעֲקֹב
 לְמַצְרַיִם לְאִשְׁתְּכַחַא עַמִּיָּה *
 אֶסְתַּלַּק נְהוּרָא דִישְׂרָאֵל * כִּיּוֹן

דעאל

דְעֵאל יַעֲקֹב בְּמַעְרְתָּא הִדְרָא
 יִשְׂרָאֵל לְאִתְרִיָּה * כְּדִין אִשְׁתְּלִים
 מַעְרְתָּא מְכַל מַה דְאַצְטְרִיךְ וְעַד
 יוֹמֵי עֵלְמָא דָּא קְבִילַת מַעְרְתָּא
 בְר נָשׁ אַחֲרָא וְדָא רִתְקַבַּל *
 וְנִשְׁמַתִּין זְכָאִין אַעֲבְרֵן מְקַמִּיָּהוּ
 בְּבִי מַעְרְתָּא בְּגִין דִּיתְעָרוּן וְחַמִּין
 זְרַעָא דְשִׁבְקוּ בְּעֵלְמָא וְיַחֲדוּן קָמִי
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא :

וַיִּישָׁם בְּאֲרוֹן בְּמַצְרַיִם הַכִּי הוּא
 וְדָאֵי וּקְרָא אוֹכַח רְזָא
 אַחֲרָא דְאָף עַל גַּב דְנַפְקַת
 נִשְׁמַתִּיָּה בְרִשׁוֹ אַחֲרָא אֶרְתְּקִישׁ
 בְּשִׁכְיִנְתָּא * הָדָא הוּא דְכַתִּיב
 וַיִּישָׁם בְּאֲרוֹן לְעֵילָא וּלְתַתָּא *
 בְּגִין דְרְהוּה צְדִיק * דְכָל צְדִיק
 יֵרִית אֶרְעָא קְדִישָׁא עֲלָאָה * כְּמַה
 דָּאֵת אָמַר וְעַמְךָ כָּלִם צְדִיקִים

לעולם

לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר מִטְּעֵי
מַעֲשֵׂה יְדֵי לְהַתְּפָאֵר׃
בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן׃

(ואחר כך אומרים קדיש הרבנן)
יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמִיָּה רַבָּא׃
בְּעַלְמָא דִּי בְרָא
כְּרַעוּתֵיהּ וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתֵיהּ׃
וַיִּצְמַח פּוֹרְקָנֵיהּ׃ וַיִּקְרַב מְשִׁיחֵיהּ׃
בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל
בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעַנְגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב
וְאָמְרוּ אָמֵן׃ יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא
מְבַרַךְ לְעַלְמָא וּלְעַלְמֵי עַלְמֵיָא
יִתְבָּרַךְ׃ וַיִּשְׁתַּבַּח׃ וַיִּתְפָּאֵר׃
וַיִּתְרוֹמֵם׃ וַיִּתְנַשֵּׂא׃ וַיִּתְהַדָּר
וַיִּתְעַלֶּה׃ וַיִּתְהַלַּל׃ שְׁמִיָּה
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָא מִן
כָּל בְּרַכְתָּא׃ שִׁירְתָּא׃ תְּשַׁבַּחְתָּא׃

וְנַחֲמַתָּא׃ דְּאָמְרִין בְּעַלְמָא וְאָמְרוּ
אָמֵן׃

עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבָּנָן וְעַל
תַּלְמֵידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמֵידֵי
תַּלְמֵידֵיהוֹן דְּעַסְקִין בְּאַוּרֵיתָא
קַדְשָׁתָא דִּי בְּאַתְרָא הָרִין וְדִי
בְּכָל אַתְר וְאַתְר׃ יְהֵא לְנָא
וְלֵהוֹן וּלְכוּן שְׂלַמָּא חֲנָא וְחַסְדָּא
וְרַחֲמֵי וּמְזוּנֵי מִן קַדְשׁ אֱלֹהֵא
מְאָרִיָּה שְׁמֵיָא וְאַרְעָא וְאָמְרוּ אָמֵן׃
יְהֵא שְׂלַמָּא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא׃
חַיִּים וְשִׁבְעַ וַיִּשְׁוַעַה וְנַחֲמָה
וְשִׁיזְבָּא וּרְפוּאָה וּגְאוּלָּה וְסְלִיחָה
וּכְפָרָה וְרִיח וְהַצְלָה לָנוּ וּלְכָל
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן׃
עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן׃

נוסח תפלה לאומרה אחר הלמוד
 יהי רצון מלפניך יי אלהינו
 ואלהי אבותינו מלכנו
 מצילנו בורנו יוצרנו ועושינו
 שתקבל בחסד וברחמים למודנו
 אשר למדנו לפניך לזכות
 ולמנוחת נפש נשמת (פלוני בר
 פלונית) (פלונית בר פלונית) ויעלו
 לרצון ולנחת רוח לפני כסא
 כבודך * להשפיע עליה שפעת
 יפעת אורות טלך * כדי שתכנס
 לגן עדן עליון לאור באור פניך
 ודיהנות מזיו שכנתך * ורתהיה
 לה מנוחה נכונה * בגן עדן
 מושבה כל הימים במחיצתן שר
 צדיקים * ויעמרו עליה מלאכים
 המוני מעלה להליץ טוב בעדה
 ויקראו לפניך זכיותיה * ובזכות

כד השמות והצירופים והסודות
 היוצאים והרמוזים והמצורפים
 כסלימוד סלמדתי תקבלנה בקרבנות
 ומנחות וניהוחים * ובצדק תענה
 נוראות לכלא הפשע ולהתם
 חטאות * ויפתחו לה שער השמים
 ועל מי מנוחות ינהלוה * וילוה *
 ויושיבוה במעון בירתך ומקום
 משכן כבודך ויסתירוה בסתר
 עריון שוכן רום חביון להצירה
 ולהושיעה משטן רע וממקטרגים
 רעים * ורתהיה מנוחתה כבוד
 במנוחת שלום השקט וכטח *
 כדכתיב יבא שרום ינוחו על
 משכבותם הולך נכוחו * עד
 שתעמוד לגוררה לקץ הימין
 ויתקיים בנו מקרא שכתוב בלע
 המורת לנצח ומחה יי אלהים

דמעה מער כל פנים וחרפת עמו
 יסיר מעל כל הארץ כי יי דבר *
 ואתה יי ברחמיך הרבים אל שדי
 תאמר לצרותינו די אנא יי מלטה
 המחנה הנשאר לפליטה * וקרא
 אליה את הקריאה על הגאלה
 ועל התמורה כי אין זולתך לגאול
 ודקבץ שיה פזורה ומהרה יבא
 לציון גואל ונקומה ונעלה בית
 אל אמן בן יהי רצון :

ויהי נועם יי אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו *
 כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו *
 ברוך יי לעולם אמן ואמן : ואני תפלתי לך
 יי עת רצון אלהים ברוב חסדיך ענני
 באמת ישעך :

יהיו לרצון אמרי פי והגיון רבי לפניך יי
 צורי וגואלי :

מכתם לדוד שמרני יי כי חסיתי
 בך : אמרת ליי אדני

אתה

אתה טובתי בר עליך : לקדושים
 אשר בארץ המה ואדירי כל הפצי
 בם : ירבו עצבותם אחר מזהרו
 בל אסיך נסכיהם מדם ובל אשא
 את שמותם על שפתי : יי מנת
 חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי :
 חבלים נפלו לי בנעימים אף
 נחלת שפרה עלי : אברך את יי
 אשר יעצני אף לילות יסרוני
 כליותי : שויתי יי לנגדי תמיד כי
 מימיני בל אמוט : לכן שמח לבי
 ויגל כבודי אף בשרי ישכון לבטח :
 כי לא תעזוב נפשי לשאול לא
 תתן חסידך לראות שחרת :
 תודיעני ארח חיים שבע שמחות
 את פניך נעימות בימיך נצח :

ואומרים קדיש יהא שלמא

והחכמה מאין תמצא ויאז זה

מקום

מְקוֹם בְּיָנָה : אֲשֶׁר־י אָדָם מְצַוֶּה
 חֲכָמָה וְאָדָם יִפִּיק תְּבוּנָה : ע"כ
 מֵה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירְאִיךָ
 פְּעֻלַת לְחוּסִים בְּךָ נִגְדַּר בְּנֵי אָדָם :
 מֵה יִקָּר חֲסִדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם
 בְּצֵל כְּנֶפֶיךָ יַחְסִיּוֹן : יְרוּיֹון מִדְּשָׁן
 בֵּיתְךָ וְנַחַל עֲדָנֶיךָ תִּשְׁקֶם :

טוֹב שֵׁם מִשְׁמָן טוֹב וְיוֹם הַמּוֹת
 מִיּוֹם הַיּוֹלָדוֹ : סוּף דָּבָר הַכֹּל
 נִשְׁמָע אֶת הָאֱלֹהִים יִרְאֵה וְאֶת
 מִצְוֹתָיו שְׁמוֹר כִּי זֶה כָּל הָאָדָם :
 יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יִרְנְנוּ עַל
 מִשְׁכְּבוֹתָם :

מְנוּחָה נְכוּנָה בִישִׁיבָה עֲלִיוֹנָה *
 תַּחַת כְּנֶפֶי הַשְּׂכִינָה *
 בְּמַעְרַת קְדוּשִׁים וּטְהוּרִים *
 כְּזוֹהַר הַרְקִיעַ * מְאִירִים וּמְזֹהִירִים *
 וְחִלּוּץ עֲצָמִים וּכְפָרַת אֲשָׁמִים *

והרחקת

וְהִרְחַקַת פִּשְׁעַ * וְהִקְרַבַת יִשְׁעַ *
 וְחַמְלָה וְחַנּוּנָה מִלִּפְנֵי שׁוֹכֵן
 מְעוֹנָה * וְחוֹלְקָא טָבָא לְחַיֵּי
 הָעוֹלָם הַבָּא שָׁם תְּהֵא מְנַת
 וּמְחִיצַת וַיִּשְׁיבַת נֶפֶשׁ הַשֵּׁם הַטּוֹב
 (פלוני) רוּחַ יְהוָה תְּנִיחֵנוּ בְּגֵן עֵדֶן
 דְּאִתְּפֹטֵר מִן עֲלָמָא הַדִּין כְּרַעוֹת
 אֲרֵהָא מְרָא שְׁמַיָא וְאַרְעָא * מֶלֶךְ
 מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמֵי יְרַחֵם
 עָלֵינוּ * וַיַּחֲסוּ וַיַּחֲמוֹר עָלֵינוּ * מֶלֶךְ
 מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמֵי יִסְתַּרְהוּ
 בְּצֵל כְּנֶפֶיךָ וּבְסִתְרֵךָ אֶהְלוּ לְחַזוֹת
 בְּנוֹעַם יי וּלְבַקֵּר בְּהַבְּלוּ * וּלְקַץ
 הַיָּמִין יַעֲמִידְהוּ * וּמְנַחֵר עֲדָנֵי
 יִשְׁקַרְהוּ * וַיִּצְרוֹר בְּצִרוֹר הַחַיִּים
 נִשְׁמַתוּ * וַיִּשִׁים כְּבוֹד מְנוּחָתוּ *
 יי הוּא נַחֲלָתוּ * וַיִּלְוֵה אֱלֹהֵי
 הַשְּׁלוֹם * וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יִהְיֶה שְׁלוֹם *

כדכתיב

כְּדַבַּרְתִּיב יָבֵא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל
 מִשְׁכַּבְוֹתָם הוֹלֵךְ נְכוּחוֹ * הוּא
 וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עִמּוֹ
 בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת וְכֵן יְהִי
 רְצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן :

השכבה לאשה

אִשְׁתְּ חֵיל מִי יִמְצֵא וְרַחוּק
 מִפְּגִינִים מְכַרְהָ: תִּנּוּ קָה
 מִפְּרֵי יָדֶיהָ וַיְהִרְלוּהָ בַשְּׁעָרִים
 מַעֲשִׂיהָ :

רַחֲמָנָא רַחֲמָנוּתָא דִּי לִיהּ הִיא
 וּבְמִימְרֵיהּ אֲרַתְבְּרִיאֻ
 עַל־מֵיא עַל־מֵא הַדִּין וְעַל־מֵא דְאֲתִי
 וּגְנֻ בִיהּ צְדָקְנִיּוֹת וְחַסְדִּיּוֹת
 דְּעַבְדִּין רְעוּתֵיהּ וּבְמִימְרֵיהּ
 וּבִיקְרִיָהּ וּבְתוֹקְפֵיהּ יֹאמַר לְמִיעַל
 קְדָמוּהִי הוֹכְרִין נַפְשׁ הַאִשָּׁה

הכבורה

הַכְּבוֹדָה וְהַצְּנוּעָה וְהַנְּכַבְדָּת
 מִרַת (פלונית) רוּחַ יְיָ הַנִּיחָנָה בְּנֵן
 עֵדֶן דְּאֲתַפְטֶרֶת מִן עַל־מֵא הַדִּין
 כְּרַעוֹת אֲדָרְהָ מְרֵא שְׁמֵיא
 וְיֹאדְרַעָא * הַמְּרָךְ בְּרַחֲמֵי יְחוּס
 וַיַּחֲמוֹר עָלֶיהָ * וַיְלוּהָ אֵלֶיהָ
 הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכַּבָּה יְהִיהָ שְׁלוֹם
 כְּדַבַּרְתִּיב יָבֵא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל
 מִשְׁכַּבְוֹתָם הוֹלֵךְ נְכוּחוֹ * הִיא
 וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה
 בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת וְכֵן
 יְהִי רְצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן :

ובפני האבלים אומרים לו הפסוקים אחר השכבה

בְּלַע הַמּוֹת רְנִיצַח וּמְחָה יְיָ
 אֱלֹהִים דְּמַעָה מַעַל כָּל
 פְּגִימִים וְחַרְפַּת עִמּוֹ יִסִּיר מַעַל כָּל
 הָאָרֶץ כִּי יְיָ דָּבָר : יְחִיו מִרְתִּיךְ

נבלתי

נְבִלְתִי יְקוּמוּן הַקִּיצוֹ וּרְנְנוּ שׁוֹכְנֵי
 עֵפֶר כִּי טַל אֲזוּרוֹת טְלִיף וְאֶרְצָן
 רְפָאִים תְּפִיל : וְהוּא רְחוּם יִכְפֹּר
 עֲוֹן וְלֹא יִשְׁחִית וְהִרְבֵּה לְהַשִּׁיב
 אֶפְסוֹ וְלֹא יַעִיר כָּר חֲמַתּוֹ : יי
 הוֹשִׁיעֵרָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם
 קָרְאֵינוּ : כּוּס לֹאֲתוֹ מֵהַאֲבֹלוֹת אֲוִמְרִים לוֹ
 לֹא יָבֵא עוֹד שְׁמִשֶׁךְ וִירֵחַךְ לֹא
 יֶאֱסֹף כִּי יי יִהְיֶה לְךָ לְאוֹר
 עוֹלָם וְשִׁדְמוֹ יָמֵי אָבֶלֶךְ : וּכְתִיב
 כְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוֹ תִנְחַמְנוּ כֵּן אָנֹכִי
 אֲנַחֲמֶכֶם וּבִירוּשָׁלַיִם תִּנּוּחַמוּ :

מי שלא היה בית עלמון תוך שלשים יום יאמר
 ברכה זו כשיבא שמה

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יַצַּר
 אֶתְכֶם בְּדִין וּבָרָא אֶתְכֶם בְּדִין וְכִלְכַּל
 אֶתְכֶם בְּדִין וְהִמִּית אֶתְכֶם בְּדִין וַיִּוְדַע מִסְפָּר
 פְּלִכְכֶם בְּדִין וְהוּא אֶתִיד דְּהַחַיּוּתְכֶם וְלִדְהַקִּימְכֶם
 בְּדִין : בְּרוּךְ אַתָּה יי מְחַיֶּה הַמֵּתִים : יחיו
 מתיך

מִתִּיד נְבִלְתִי יְקוּמוּן : הַקִּיצוֹ וּרְנְנוּ שׁוֹכְנֵי
 עֵפֶר כִּי טַל אֲזוּרוֹת טְלִיף וְאֶרְצָן רְפָאִים תְּפִיל :

דינים

כתב מור"ס ז'ל בהנה בש"ע אר"ח סי' תרע"ס *
 שאל ישנה אדם ממנה העיר אפי' בנגונים
 או בפיוטים שאומרים שם לזאת ראיתי לקדר פה
 מנהגי בגדאד השיוכים להאבלים לכל הי"ב חדש :

א כוהנים להדליק נר במקום ויאת כשמה כל
 שבעה הימים * עוד כוהנים להדליק בבית
 הכנסת במקום שהיה המת מתפלל * והאשה
 במקום שהיה מתפלל בעלה * כל י"ב חדש :

ב עוד כוהנים להתפלל בבית האבל כל שבעת
 הימים ולאחר שבעה בליל ששי ובליל מוש"ק
 כך לעיל ר' ב' ע"ב:

ג גם כוהנים להביא קוראים ללמוד על כשמת
 המת תהלים וזהר כל שבעת הימים * ויש
 כוהנים להביא עד תשלוש החדש ומי שידר
 משנת

משנת מביא עד תשלוש השנה • ויש לבחור
 בקוראים יודעי ספר • ועכ"פ יהיו יודעים
 פי' המלות כשקוראים משנה שאם לא יבינו
 פי' התיבות כתב הר' מו"ב אות מ"ג ריש
 מי שכתב דאינו נחשב למור כלל • גם יהיו
 אנשים יראי אלהים • ולא כמו שנוהגים
 מקל"ת ב"א שמביאים אנשים ע"ה ובורים
 ומתם בעלי דלטוריה ול"ה שכל אחד מטול
 דופי בחברו • ועושין את התורה קורדוס
 לחפור בה • זה אומר אני אלמור במחיר
 זה • וזה אומר אני אלמור בפחות • ויותר
 טוב לחלק המעות לעניים לנועים מלתתם
 לאנשים כאלו :

ד עור נוהגים האבלים ללכת כל שבעת הימים
 על קבר המת ולומר שם השכבה גם לאחר
 שבעה כל יום ששי עד תשלוש השנה ואומרים
 קרר העלוי המובא בהספר הזה לדלעול דף
 ב' ע"ב :

ה עור נוהגים שבכל ש"ק עד תשלוש השנה
 מתאספים לבית האבל קרוביו ומיודעיו
 ואומרים שם נביאים וכתובים של קרר השבוע
 ואחד דורש מילי דאגדתא בק' הפרשה •
 ואח"כ מביאים מיני מזונות ומיני פירות
 ומברכין עליהם :

גס נוהגים שלאחר ג' שבועות לפטירת המת
 היינו ביום כ"ב מתאספים קרוביו ומיודעיו
 לביתו ואומרים זהר ותהלים ועורכים שלחן
 לפניהם ומי שידו משנת עורך שלחן להזקנים
 הבטלים הלומדים בישיבת אדונינו ש"ך ולחק
 גאון ז"ל וחדשים מקרוב נהגו לגמור כל הזוהר
 באותו היום היינו שמחלקים להן אחד אחד
 כעשרה דפים • ואותו היום נקרא חדש חסר •
 ובסדר הזה עושין ביום שלשים :

ז משנכנס אב עד התענית מחלקין גלוסקאות
 הנקראים בשם כלוגא וכימי חנוכה מחלקין
 פת נקויה עם מין מאכל העשוי מקוקר ושמן
 לכל קרובי המת • ולאזהביו ומיודעיו • ולכל
 מי שהיה לו עמו משא ומתן • ועסק
 דברים • כי חוששין אולי גזל אותם או
 שחטא להם בדברים וכל מי שמקבל את
 המנות עליו לעשות השכבה להמת • ולמחול
 לו על כל דבר פשע • ויש נוהגים להקדיש
 ספרים על כשמת המת לבתי כנסיות ולבתי
 מדרשות :

ח בשבתות וכימים טובים מסבבים מיני בשמים
 בכל בתי כנסיות שבעיר לברך עליהם הקהל •
 ולריך להשגיח על הבשמים • שיהיו טובים
 להרוח למען לא תהיה הברכה לבטלה •
 נוהגים

ט ונהניס לשנות מקומם בבית הכנסת כל י"ב

חדש גם בשבת ויו"ט :

י ושלא להחליף כגדי החול בשבת ויו"ט כל י"ב

חדש :

דיני קדיש יתום

יא כמלא במדרשות לומר קדיש על אב ואם

ולכן נהגו לומר על אב ואם קדיש בתרא

י"ב חדש וכן נהגו להפטיר בכיף ולהתפלל

ערבית כמולאי שבתות שהוא הזמן שהנשמות

חוזרין לגיהנם וכשהבן מתפלל ומקדש ברכים

פודה אביו ואמו מן הגיהנם ונהגו לומר

קדיש על האם שהאב חי עדיין ואין ביד

האב למחות לבנו שלא יאמר קדיש על אמו

(מורם בהגה סי' שע"ו) ואב שמיחה לבנו

שלא יאמר קדיש על אמו לא ישמע לו רש"ל

(שיו"ב סב"ע) :

ב הקדיש מועיל ג"כ להעלות נשמתו האר"י

ז"ל ולפ"ז יש לומר קדיש גם בשבתות ויו"ט

וכן נהגו קלת סב"ע וכן המנהג פשוט פה

בגדאד :

ג לפי מ"ש האר"י זל"ל דהקדיש מועיל ג"כ

להעלות

להעלות נשמתו נראה שיאמר קדיש כל י"ב

אלא מפני ההמון יפחות שבווע אחרון כמ"ש

הכנה"ג סי' ת"ג דכיון דחסו לשלא יאמרו

משפט רשעים בגיהנם י"ב חדש כל שמתקר

מי"ב חדש אפילו שבווע האחרון ד' שיו"ב

שם וכן המנהג פה בגדאד לחסר שבווע אחר

שקודם שבווע שחל בו היא"ל ובשבווע שחל

היא"ל חוזרין לומר קדיש מיום השבת עד יום

היא"ל וכן בכל שנה ושנה מתחילין לומר קדיש

מיום השבת עד יום היא"ל :

ד לא יש דבר להגין מפני המזיקין כאמירת

קדיש על מזמורי תהלים ולכן יש להנהיג

לבנים על אבותם שיקראו קלת מזמורי תהלים

ויאמרו קדיש :

ת"ו ש"ל ב"ע

